

**รายงานการเปิดโอกาส
ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗**

**กลุ่มงานจริยธรรม
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ การเสนอนโยบายและแผน สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาและการประเมินผลการจัดการศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬากับการศึกษา ทุกระดับ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรด้านการศึกษาของชาติ
๒. ประสานการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ
๓. วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเครือข่าย การเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนรวบรวมและพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนา นโยบายและแผนการศึกษาของชาติ
๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
๕. ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา
๖. ปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาส ให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งมีรูปแบบการมีส่วนร่วม ที่หลากหลาย อาทิ การสัมมนา การเสวนา การประชุมระดมความคิดเห็น การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

➤ ด้านนโยบายและแผนการศึกษา

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะ ด้าน นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างกลไกการขับเคลื่อนแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ
๒. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อเสนอ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา การบริหาร และการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่
๓. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อเสนอ นโยบายและแผนด้านการเงินการคลัง และทรัพยากรทางการศึกษา
๔. ศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
๕. ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ที่คณะกรรมการสภาการศึกษาแต่งตั้ง รวมทั้งปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๖. ประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้เกิดการนำนโยบาย และแผนไปสู่การปฏิบัติ
๗. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว สำนักนโยบายและแผนการศึกษาจึงดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของสำนัก ซึ่งมีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. การจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา โดยกลุ่มนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยกระบวนการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ นั้นได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้คณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวประกอบด้วยอนุกรรมการสภาการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาได้จัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ กลุ่มงานฯ ได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะจากหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาทั้งภายใต้สังกัดและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ครอบคลุม ๔ ภูมิภาค ทั้งนี้ช่วงที่ผ่านมาได้ดำเนินการมาแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง สาระโดยสรุปดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

การประชุมรับฟังความคิดเห็นร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฯ และรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฯ จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครอบคลุมทั้งหน่วยงานที่มีบทบาทจัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่ต้องใช้ผลผลิตของภาคการศึกษา อาทิ กระทรวงแรงงาน หอการค้าจังหวัด และสภาอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุงร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมรับฟังความคิดเห็นร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ประกอบด้วย

- ๑) ผู้บริหารและผู้แทนจากหน่วยงานที่มีบทบาทจัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด/ตำบล ตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
- ๒) ผู้บริหาร ครู จากสถาบันการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันอาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา และ
- ๓) ผู้บริหารและผู้แทนจากหน่วยงานที่ต้องใช้ผลผลิตของภาคการศึกษา อาทิ สำนักงานแรงงานจังหวัด หอการค้าจังหวัด และสภาอุตสาหกรรม ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการจัดประชุมไปแล้วจำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่

- ครั้งที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗
- ครั้งที่ ๒ จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗
- ครั้งที่ ๓ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๗

ซึ่งในแต่ละครั้งมีผู้เข้าร่วมประชุมโดยประมาณจำนวน ๑๐๐ คน

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลจากการมีส่วนร่วมทั้ง ๓ ครั้ง พบว่า ผู้มีส่วนร่วมส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ทั้งภาพรวมของแผน และองค์ประกอบของร่างแผนทั้ง ๕ ส่วน โดยเฉพาะประเด็นการไม่ระบุค่าเป้าหมายให้แก่แต่ละรายการตัวชี้วัดของแต่ละแผนนโยบายการศึกษา แต่ได้เสนอให้ควรมีการจัดทำแผนย่อยหรือแผนแม่บทประกอบด้วยลักษณะเช่นเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี หรือมีการจัดทำคู่มือตัวชี้วัดประกอบเพื่อระบุนรายละเอียดของตัวชี้วัด เช่น นิยาม ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้หน่วยปฏิบัติสามารถไปกำหนดแผนงานดำเนินการได้สอดคล้อง

นอกจากนี้มีการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฯ มีความสมบูรณ์สรุปสาระสำคัญได้ ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑) ปรับรูปแบบการนำเสนอให้มีรูปแบบเช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และสาระที่มีการกำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาไม่ควรนำมาระบุในแผนการศึกษาแห่งชาติ เช่น การระบุนโยบายที่ ๒ ระบบการศึกษา ในส่วนของระดับการศึกษา ๒) ทบทวนและปรับลดประเด็นที่มีความซ้ำซ้อน ๓) ปรับเพิ่มรายละเอียด และ ๔) ตรวจสอบการใช้คำสื่อความหมายควรสอดคล้องกันทั้งฉบับ/ปรับการใช้คำ เป็นต้น

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

กลุ่มงานฯ จะดำเนินการรวบรวมผลการรับฟังความคิดเห็นทั้ง ๔ ครั้ง เพื่อไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และนำเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา คณะกรรมการสภาการศึกษา เพื่อนำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

ทั้งนี้ ได้มีการเผยแพร่บนเว็บไซต์ ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

<http://www.onec.go.th/th.php/page/view/Newssecgen/5518>

- ครั้งที่ ๒ จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

<http://www.onec.go.th/th.php/page/view/Newssecgen/5523>

- ครั้งที่ ๓ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๗

<http://www.onec.go.th/th.php/page/view/Newssecgen/5592>

๒. การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้านมีการจัดการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ ในวันศุกร์ที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมพวง สະเพียรชัย ชั้น ๕ อาคาร ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควบคู่กับการประชุมแบบออนไลน์ผ่านระบบ Cisco Webex Meeting โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ....

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้าน ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดประชุม คณะทำงานขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เพื่อพิจารณาร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. .... ทั้งนี้เพื่อนำความคิดเห็น ที่ได้ไปปรับปรุงประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. .... ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนการเข้าสู่การประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ ประกอบด้วยคณะทำงานขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานทั้งจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ผู้แทนจาก กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งผู้แทนจากสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา โดยเข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมพจน์ สะเพียรชัย ชั้น ๕ อาคาร ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควบคู่ กับการประชุมแบบออนไลน์ผ่านระบบ Cisco Webex Meeting

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลจากการมีส่วนร่วมในการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล ปรับแก้ “เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตของ ประเทศไทย ...” เป็น “เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตของสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษาของประเทศไทย...”

๒. ข้อ ๑ ประกาศเรียกว่า ปรับจาก “แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๗” เป็น “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคาร หน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา พ.ศ. ....”

๓. ข้อ ๓ ปรับแก้เป็น “ธนาคารหน่วยกิต” หมายถึง ระบบที่สามารถเก็บสะสมหน่วยกิตจาก ผลการเรียน หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ จากการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย จากประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรม และขอให้เพิ่มเติม การนิยามคำศัพท์ ดังนี้

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การอาชีวศึกษา” หมายถึง การศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

“สถานศึกษา” หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

๔. ข้อ ๔ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต ข้อ (๓) ปรับ “สถาบันการศึกษา สถานศึกษา หรือหน่วยจัดการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ” เป็น “สถานศึกษา”

๕. ข้อ ๕ หลักการของธนาคารหน่วยกิต

ข้อ (๑) ปรับแก้ไขเป็น ธนาคารหน่วยกิต ประกอบด้วย ธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ธนาคาร หน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลาง

ทั้งนี้ ธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ต้องเชื่อมต่อข้อมูลและการดำเนินงานกับธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลาง ในรูปแบบดิจิทัล

ข้อ (๒) ปรับ จาก “ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ มาเทียบหน่วยกิตและสะสมในธนาคารหน่วยกิตได้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ....” เป็น “ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ มาเทียบหน่วยกิตและสะสมในธนาคารหน่วยกิตได้ตามประกาศฉบับนี้”

๖. ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการสะสมหน่วยกิต ปรับ “สถาบันการศึกษา สถานศึกษา หรือหน่วยจัดการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ” เป็น “สถานศึกษา” ในข้อ (๑) และ (๒) เป็นดังนี้

(๑) การสะสมหน่วยกิตจากการลงทะเบียนเรียน ให้ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาสามารถสะสมหน่วยกิตไว้ในธนาคารหน่วยกิตของสถานศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนได้

(๒) การสะสมหน่วยกิตที่ได้จากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์การทำงาน สถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิตในสถานศึกษา มากกว่าหนึ่งแห่งได้

๗. ข้อ (๑) ปรับ “สถาบันการศึกษา สถานศึกษา หรือหน่วยจัดการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ” เป็น “สถานศึกษา”

๘. ข้อ ๘ ปรับเป็น การนำหน่วยกิตที่สะสมไว้ในธนาคารหน่วยกิตเพื่อไปใช้ในการศึกษาเพื่อรับคุณวุฒิการศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา สามารถออกรายงานการสะสมหน่วยกิต เพื่อใช้ในการแสดงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๙. ข้อ ๙ ปรับเป็น ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา ให้ดำเนินการจัดทำประกาศที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ มาตรฐานการกำหนดหน่วยกิตที่จะสะสม และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต ในระดับการศึกษาของตนเอง กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของธนาคารหน่วยกิต สถานศึกษา รวมถึงขึ้นทะเบียนหรือรับรอง สถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้สามารถดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตได้

ให้ธนาคารหน่วยกิตระดับศึกษารายงานผลการดำเนินงานต่อธนาคารหน่วยกิตกลาง หลังสิ้นปีงบประมาณ

๑๐. ข้อ ๑๐ ปรับเป็น “ให้ธนาคารหน่วยกิตกลาง รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา หลังสิ้นปีงบประมาณ”

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้าน ได้นำผลที่ได้จากการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑/๒๕๖๗ เพื่อพิจารณาร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. .... มาปรับแก้ร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. .... โดยจากที่ประชุมได้มีการปรับชื่อร่างประกาศ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา พ.ศ. .... รวมทั้งมีการปรับแก้รายละเอียดในร่างประกาศตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม และเสนอต่อที่ประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ ต่อไป

๓. การประชุมการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้านมีการจัดประชุมการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ ในวันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นและร่วมกันพิจารณาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศไทยสู่การปฏิบัติและผลักดันไปสู่การดำเนินงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้าน ได้จัดประชุมการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ เพื่อเพื่อระดมความคิดเห็นและร่วมกันพิจารณาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้จากการแลกเปลี่ยน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการดำเนินการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิต

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติประกอบด้วย หน่วยงานทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานนอกกระทรวงที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ศูนย์บริหารการพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความ เป็นเลิศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา (กรมส่งเสริมการเรียนรู้) กรมพลศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนช่างฝีมือทหาร และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมกำแพง พลากรู ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลจากการมีส่วนร่วมในการประชุมการเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งในสังกัดนอกกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีความพร้อมในการดำเนินการเทียบรายวิชา ในส่วนหลักสูตรที่มีฐาน มาจากหลักสูตรแกนกลางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ในส่วนที่เป็นรายวิชาเฉพาะ หรือรายวิชาที่มีความแตกต่างนอกเหนือจากหลักสูตรแกนกลางจำเป็นต้องมีการหารือเพื่อหาฉันทามติในการ เทียบรายวิชา

๓.๒ ในการประกาศหรือแนวทางการเทียบรายวิชาในสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำเป็นต้องมีประกาศของต้นสังกัดของสถานศึกษา

๓.๓ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการเทียบโอนหน่วยกิต จำเป็นต้องมีการหารือเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการเทียบโอนหน่วยกิต นอกจากนี้การมีคู่มือในการเทียบรายวิชาของ สถานศึกษาที่ใช้ในการดำเนินงานจะช่วยให้มีแนวทางการดำเนินงานร่วมกันมากขึ้น

๓.๔ ในการนำร่องให้เห็นภาพรวมในการเทียบรายวิชา โดยอาจยกตัวอย่างให้เห็นภาพของทั้ง ระบบ ทั้งนี้ขอฐานข้อมูลหลักสูตร ๒ ระบบ ทั้งจากหลักสูตรจากส่วนกลางและสถานศึกษา ซึ่งอาจมีความ แตกต่างกันในเรื่องรายละเอียดและคำอธิบายรายวิชา โดยในหลักสูตรสถานศึกษาขอข้อมูลตัวอย่าง ๑-๒ โรงเรียนเพื่อเป็นต้นแบบในการเทียบรายวิชา

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะด้าน ได้นำผลที่ได้จากการประชุมการเชื่อมโยง และการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติมาหารือและหาแนวทาง ในการเทียบรายวิชา ทั้งนี้ได้ขอความร่วมมือให้แต่ละสังกัดจัดส่งข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการสร้างต้นแบบ แนวทางการเทียบโอนอันจะนำไปสู่การเชื่อมโยงและการเทียบรายวิชาของหลักสูตรแต่ละระดับเข้าสู่ระบบ ธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ โดยจากการประชุมทำให้ได้ข้อเสนอแนวทางในการเทียบรายวิชาเข้าสู่ระบบ ธนาคารหน่วยกิต

๔. การติดตามการดำเนินงานโครงการการผลิตและพัฒนากำลังคนช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโครงการการผลิตและพัฒนา กำลังคนช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการผลิตและพัฒนา กำลังคนตามช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาทางวิชาชีพของสถาบันการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา รวมถึงความต้องการกำลังคนด้านสมรรถนะอาชีพ คุณลักษณะนิสัย อาชีพ ตามมาตรฐานคุณวุฒิและมาตรฐานอาชีพ ที่เป็นความถนัดทางการเรียนในการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันการศึกษา และศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมกำลังคนช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีเส้นทางการเรียนเชื่อมโยงจากการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา หรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนวทาง/ ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนา กำลังคนตามช่วงวัยการศึกษาขั้น พื้นฐานที่รองรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ฉะเชิงเทรา และมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีการร่วมประชุมหารือ เพื่อแลกเปลี่ยน และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาทางวิชาชีพของสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาทั้ง ๓ แห่ง มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่ง ให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้และสมรรถนะตรงกับความต้องการของพื้นที่ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออก และพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมติดตามการดำเนินงาน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ ท่าน คณะผู้บริหาร อาจารย์/ครู ของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา และมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลจากการมีส่วนร่วมในการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการการผลิตและพัฒนากำลังคนช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบสภาพการผลิตและพัฒนากำลังคนตามมาตรฐานคุณวุฒิและมาตรฐานอาชีพของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา และวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความโดดเด่นในการจัดการหลักสูตร ทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรี กล่าวคือ วิทยาลัยทั้งสองแห่ง มีการวิเคราะห์สมรรถนะในงานอาชีพและสร้างความเชื่อมโยงหลักสูตรให้สอดคล้องตามมาตรฐานอาชีพ ทั้งในหลักสูตรประกาศนียบัตรและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิมาตรฐานวิชาชีพและอาชีพที่มุ่งเน้นให้เกิดทักษะที่จำเป็นตามสาขาวิชาชีพ มีการออกแบบหลักสูตรที่ตอบโจทย์ต่อความต้องการของผู้เรียน มีจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษา เลือกรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีวศึกษา หรือสอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการอาชีวศึกษา หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีการตรวจสอบวิชา หน่วยกิตการศึกษา ให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร ผู้เรียนสามารถเรียนจบและสำเร็จการศึกษา ได้วุฒิ ปวช. ปวส. และระดับปริญญาตรี และมีงานทำอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาทักษะทางวิชาการ และพัฒนาแผนการเรียนให้สอดคล้องตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และได้มีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ที่มีนโยบายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการยกระดับสมรรถนะกำลังคน ด้านกลุ่มอาชีพ และสาขาวิชา ในทุกปีการศึกษา เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม และตลาดแรงงาน

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีความพยายามออกแบบหลักสูตรระยะสั้นให้สามารถสะสมหน่วยกิตในระบบธนาคารหน่วยกิต ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำหลักสูตร Degree และ Non-degree ให้สามารถเทียบในสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย และหลักสูตรระยะสั้นสามารถรวมกันเป็นรายวิชาได้ โดยแบ่งเป็นโมดูล ใช้สมรรถนะในวิชานั้น ๆ เป็นเกณฑ์ ซึ่งเทียบเท่ากับคำอธิบายรายวิชา ส่วนความร่วมมือหลักสูตรระยะสั้นกับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเก็บสะสม Pre-degree ในรายวิชาทั่วไปไว้ก่อน และเมื่อผู้เรียนเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยก็สามารถนำวิชาที่สะสมมาเทียบโอน และเรียนเพิ่มเติมวิชาที่เหลือได้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังมีความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้สนองตอบความต้องการของสถานประกอบการ เช่น คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาการจัดการ ได้ร่วมมือกับสภาหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไทย บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ในการฝึกประสบการณ์ลักษณะ Cooperative and Work Integrated Education หรือ CWIE ซึ่งเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนในลักษณะร่วมผลิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เป็นระยะเวลา ๖ เดือน โดยนักศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน ได้ทดลองใช้เครื่องมือใหม่ ๆ เรียนรู้ประสบการณ์จากการทำงาน และสถานประกอบการจะมีการมอบทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนในระดับอุดมศึกษา และได้รับการฝึกอบรม รวมทั้งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถทำงานกับสถานประกอบการได้ทันที ภายใต้เงื่อนไขสัญญา ๒ ปี เป็นต้น

๔) การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำผลที่ได้จากการแลกเปลี่ยน และการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษามาขยายผลสู่แนวทางที่มุ่งส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนตามมาตรฐานคุณวุฒิและมาตรฐานอาชีพที่รองรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ นำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนวทาง/ ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคนตามช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้มีโปรแกรมการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของสถาบันการศึกษาปลายทางระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา หรือการประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะอาชีพ คุณลักษณะนิสัยการทำงาน และคุณลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ ที่นำไปใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตและการศึกษาต่อ รวมทั้งใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย

๕. การศึกษาวิจัยรูปแบบและแนวทางสนับสนุนทรัพยากรเพื่อเพิ่มโอกาสและสร้างความพร้อมทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินงานโครงการศึกษารูปแบบและแนวทางสนับสนุนทรัพยากรเพื่อเพิ่มโอกาสและสร้างความพร้อมทางการศึกษา เพื่อทราบสภาพปัจจุบัน ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งรูปแบบและแนวทางสนับสนุน วิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จในการสนับสนุนสาธารณูปโภคในสถานศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนวทางการสนับสนุนที่เหมาะสม โดยดำเนินการเอง (อาทิ การทบทวนวรรณกรรม และการจัดประชุมหารือแนวทางการลดภาระค่าใช้จ่ายสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา) และจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสถานศึกษาสามารถมีทรัพยากรทางการศึกษาเพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศ รายละเอียดดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่รับภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน อาทิ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ที่ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันที่สถานศึกษามีค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา อาทิ การติดตั้งกล้องวงจรปิด ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม (All for Education) ในการหาแนวทางแก้ไขและสนับสนุนผ่านกลไกและมาตรการต่าง ๆ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายสถานศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มศักยภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกว่า ๓๐,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศอย่างยั่งยืน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ปัญหา/อุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะ และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการศึกษา อาทิ มาตรการจูงใจทางภาษี

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา “รูปแบบและแนวทางในการสนับสนุนสาธารณูปโภคพื้นฐาน” คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการดำเนินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยจำแนกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ **กลุ่มที่ ๑** หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานในกำกับของรัฐ อาทิ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจสังคม สำนักงาน กสทช. กรมสรรพากร การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ **กลุ่มที่ ๒** สถานศึกษาและผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ./สอศ./สกร./สช./อปท.) และ **กลุ่มที่ ๓** ผู้ประกอบการ/ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (AIS/True/3BB)

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

จากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา (ตุลาคม ๒๕๖๖ – มีนาคม ๒๕๖๗) ได้มีการศึกษาข้อมูลรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำดื่ม/ประปา อินเทอร์เน็ต การรักษาความปลอดภัย และได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานจากกระทรวงพลังงาน กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงาน กสทช. กระทรวงศึกษาธิการ กรมสรรพากร การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค และผู้ประกอบการที่ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ปัญหา/อุปสรรค มาตรการจูงใจ การมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ และข้อเสนอแนะของหน่วยงานในกำกับและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการลดภาระค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา และใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอ รูปแบบ และแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่เหมาะสม

๖. การประชุมสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมสภาการศึกษาเป็นประจำทุกไตรมาส โดยจัดประชุมในวันศุกร์สุดท้ายของเดือนที่ ๒ ของไตรมาส ซึ่งมีกรรมการสภาการศึกษาเข้าร่วมการประชุม ตามองค์ประกอบ จำนวน ๔๐ คน

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

กรรมการสภาการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๔ ดังนี้

(๑) พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ

(๒) พิจารณาเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนตาม (๑)

(๓) พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(๔) ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตาม (๑)

(๕) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการศึกษา

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

คณะกรรมการสภาการศึกษา จำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วย

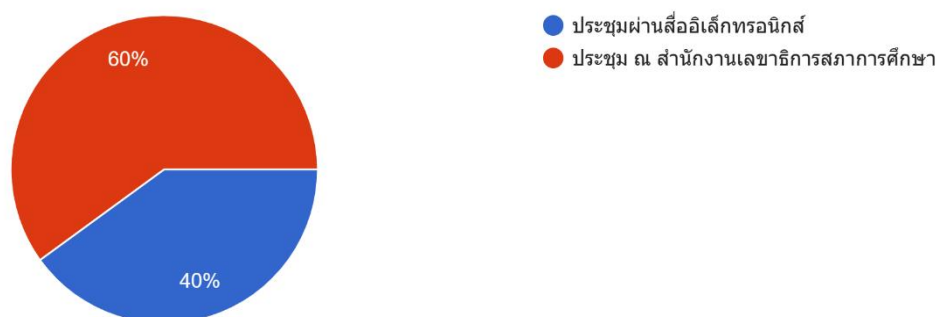
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ
- กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย
  - ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
  - ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
  - ปลัดกระทรวงมหาดไทย
  - ปลัดกระทรวงแรงงาน
  - ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
  - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
  - เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
  - เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
  - เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- กรรมการที่เป็นพระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์ จำนวน ๒ รูป
- กรรมการที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย จำนวน ๑ คน
- กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น จำนวน ๑ คน
- กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวน ๑ คน
- กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน
- กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพ จำนวน ๑ คน
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒๑ คน
- เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

กลุ่มเลขานุการคณะกรรมการสภาการศึกษา ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสภาการศึกษาได้จัดประชุมสภาการศึกษาเพื่อให้คณะกรรมการสภาการศึกษาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ หลังจากเสร็จสิ้นการประชุมสภาการศึกษา ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำหรับกรรมการสภาการศึกษา) เพื่อสอบถามความพึงพอใจของกรรมการสภาการศึกษาที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการยิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น ๒๕ คน ผลการตอบแบบสอบถามมีดังนี้

ท่านเข้าร่วมการประชุมสภาการศึกษาผ่านช่องทางใด

คำตอบ 25 ข้อ

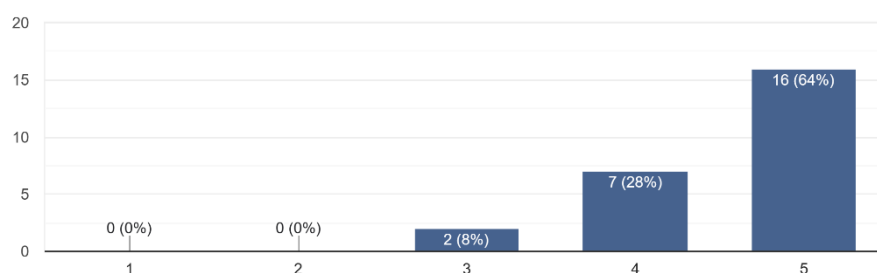
ความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๕ = พอใจมากที่สุด ๔ = พอใจมาก ๓ = พอใจปานกลาง ๒ = พอใจน้อย ๑ = พอใจน้อยที่สุด

1)

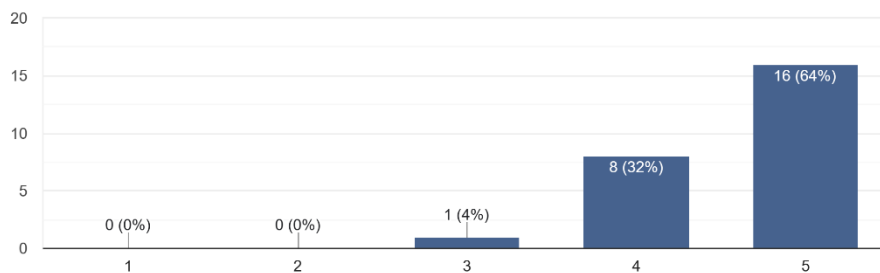
การจัดส่งระเบียบวาระการประชุมและเอกสารประกอบการประชุมผ่านมือถือล่วงหน้าก่อนการประชุม

คำตอบ 25 ข้อ

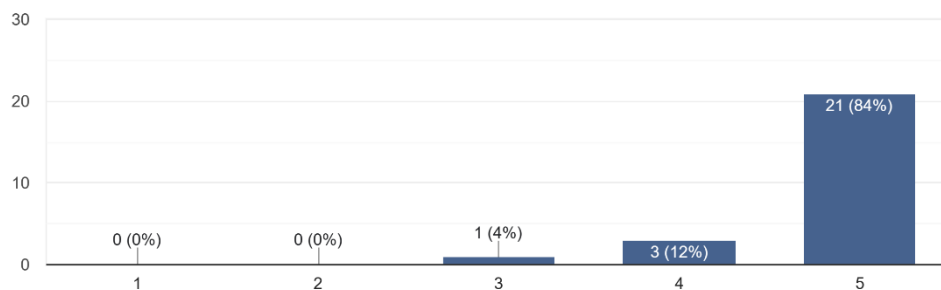
2)

เอกสารประกอบการประชุมมีการจัดเตรียมข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระเพียงพอสำหรับการพิจารณาของคณะกรรมการ
คำตอบ 25 ข้อ

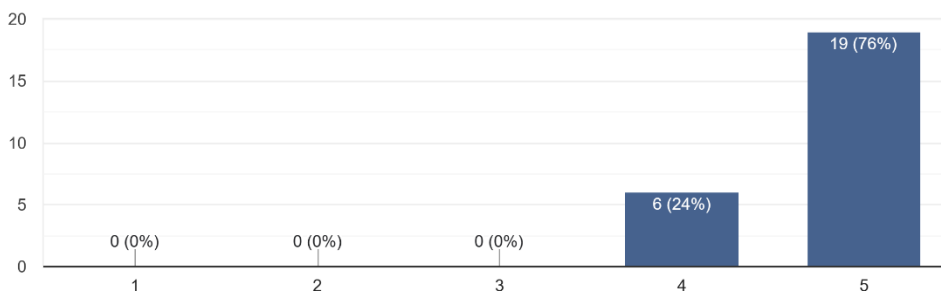
3) การสื่อสารเพื่อยืนยันนัดหมายการประชุมมีความเหมาะสม

คำตอบ 25 ข้อ

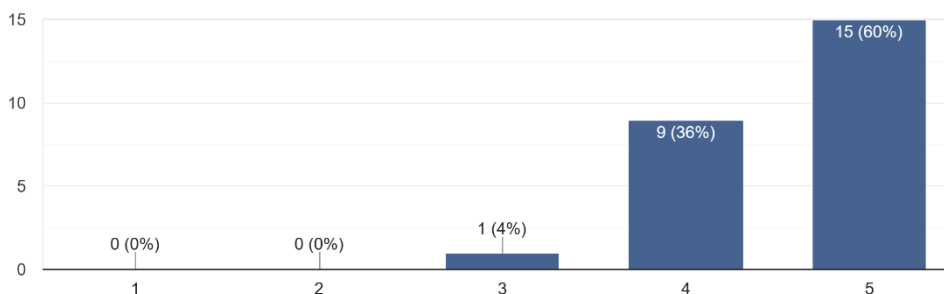
4) การให้บริการตอบข้อซักถาม/การให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากเอกสารประกอบการประชุมก่อนการประชุม

คำตอบ 25 ข้อ

5) การนำเสนอระเบียบวาระการประชุมมีความชัดเจน ตรงประเด็น

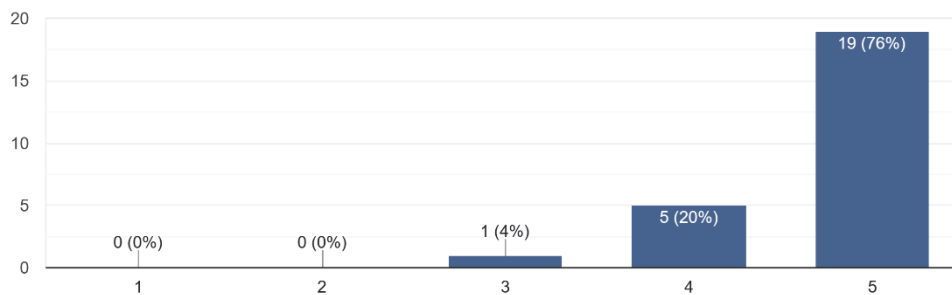
คำตอบ 25 ข้อ

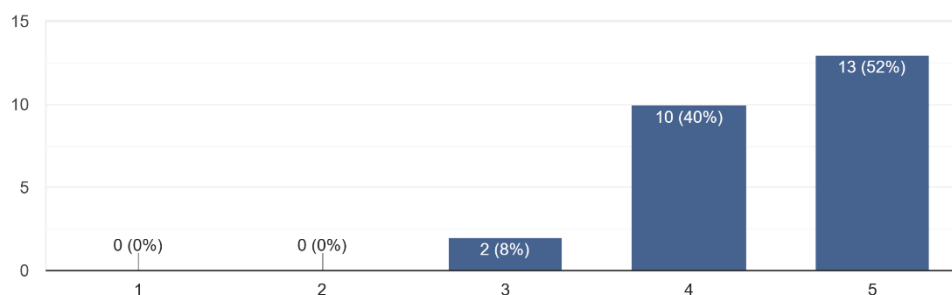
6) การจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมและการประสานงานต่าง ๆ ในระหว่างการประชุม

คำตอบ 25 ข้อ

7) การติดตามการดำเนินงานตามตติสภาคการศึกษา เพื่อนำมารายงานต่อคณะกรรมการสภาคการศึกษา

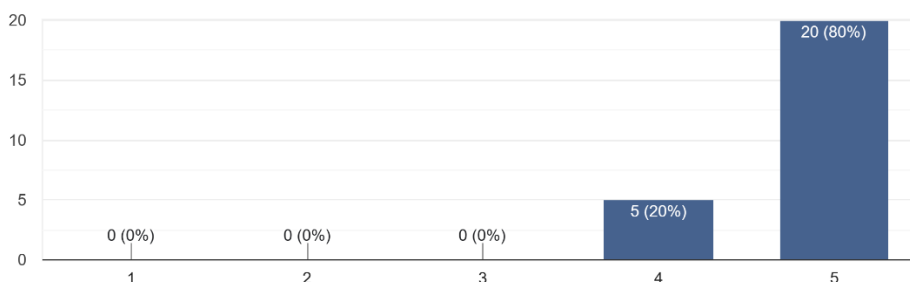
คำตอบ 25 ข้อ

8) การจัดสถานที่ประชุม ความสะดวก ความพร้อมของโสตทัศนูปกรณ์ /

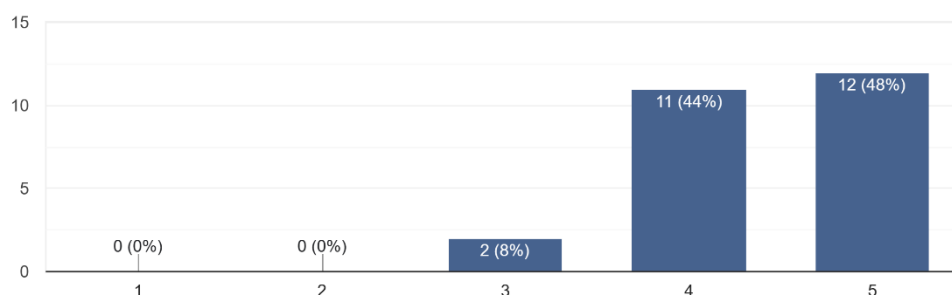
ความพร้อมของระบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

คำตอบ 25 ข้อ

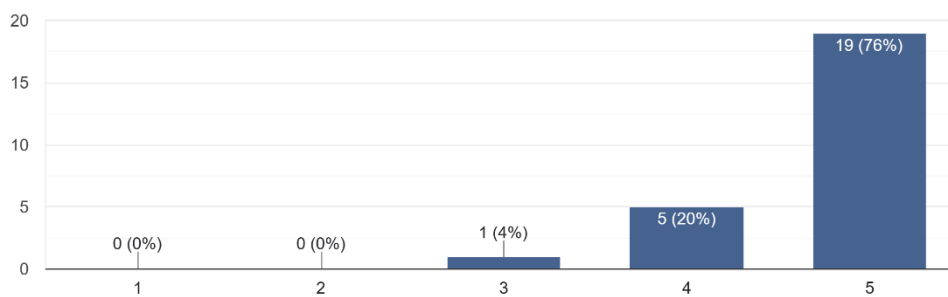
9) การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อการใช้ประกอบการตัดสินใจในที่ประชุม

คำตอบ 25 ข้อ

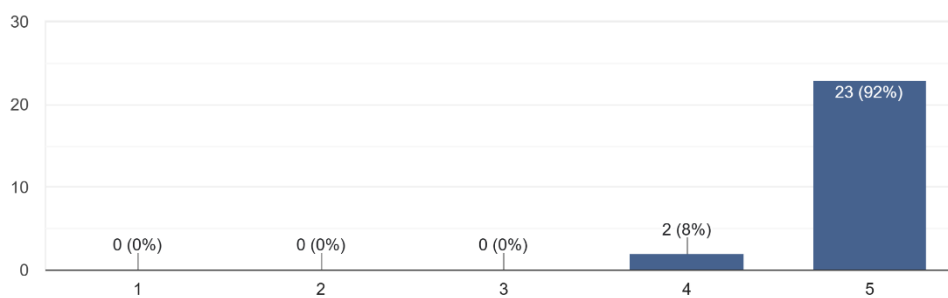
10) รายงานการประชุมมีความชัดเจน ตรงตามประเด็นและความเห็นของคณะกรรมการ

คำตอบ 25 ข้อ

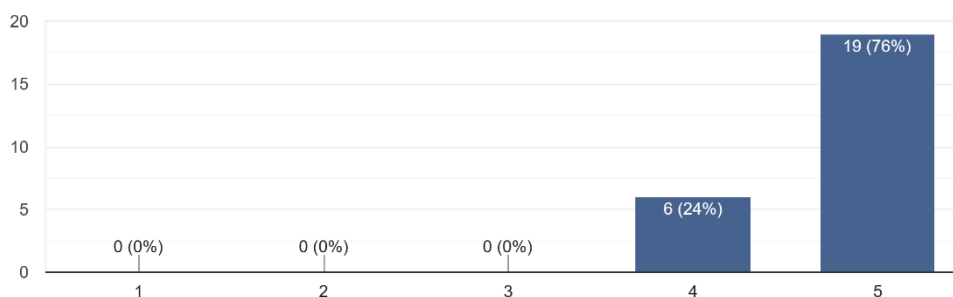
11) เจ้าหน้าที่มีความพร้อมและเต็มใจให้บริการ

คำตอบ 25 ข้อ

12) การอำนวยความสะดวก และการให้บริการต่าง ๆ หลังการประชุม

คำตอบ 25 ข้อ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

คำตอบ 25 ข้อ

ควรให้เบิกค่าเดินทางตามระเบียบที่สามารถเบิกค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงได้ การเดินทางโดยเครื่องบินเมื่อมาถึงกทม.ไม่สะดวกในการเดินทางในกทม. หรือจากสนามบินมาสำนักเลขาธิการสภาครับ ระเบียบไม่ได้ห้ามไว้ครับ

ยังไม่มี เพราะได้คะแนนดีมากที่สุด

ดีทุกอย่าง

ลำดับความสำคัญของวาระ เพราะจะเสียเวลากับวาระแรกๆมากเกินไป ทำให้วาระท้ายต้องรีบเร่งเกินไป

การดำเนินการเหมาะสมแล้ว

ควรปรับปรุงการเลื่อนและส่งวาระอย่าให้กระชั้นชิด

ไม่มีครับ

บริการในภาพรวมดีมาก จึงไม่มีข้อเสนอแนะ

Good

เป็นมืออาชีพดีมากครับ

จัดการประชุมได้ดีมากครับ

ทีมงานดีมาก ๆ

ยังไม่มีครับ

ยังไม่มี ทำดีอยู่แล้ว

ควรมีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นในแต่ละวาระที่มากกว่าการเสนอในที่ประชุม เพื่อเป็นการประหยัดเวลา และมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นทางระบบออนไลน์

สถานที่จอดรถไม่ค่อยสะดวก

ท่านเลขาธิการ นำเสนอการประชุมได้ชัดเจน ดีครับ

ดำเนินการได้ดีแล้ว

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำความเห็นของกรรมการสภาการศึกษาไปปรับปรุงการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ปรับเปลี่ยนวาระในการนำเสนอ โดยนำวาระเพื่อพิจารณาขึ้นก่อนวาระเพื่อทราบ เพื่อให้กรรมการได้มีเวลาให้ความเห็นในวาระเพื่อพิจารณามากขึ้น ทำให้การประชุมไม่กระชั้นจนเกินไป

๒. ปรับปรุงการส่งวาระการประชุมให้กรรมการให้เร็วขึ้น และเพิ่มเติมช่องทางการส่งเอกสารจากการส่งทางไปรษณีย์ เป็นการส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง e-Meeting และ Google drive เพื่อให้กรรมการมีเวลาพิจารณาเอกสารประกอบการประชุมมากขึ้น

๓. ปรับปรุงเรื่องช่องทางการแสดงความคิดเห็น โดยนำระบบบริหารการประชุม e-Meeting เข้ามาใช้ในการประชุม ซึ่งกรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นในแต่ละวาระได้ในช่องทางดังกล่าวทั้งระหว่างการประชุมและหลังจากเสร็จสิ้นการประชุมแล้ว นอกจากนี้ยังสามารถแสดงความคิดเห็นได้ในช่องทาง Group Line อีกช่องทางหนึ่ง

๔. ขออนุมัติการเบิกค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่ออำนวยความสะดวกให้กรรมการที่ต้องการเดินทางมาประชุมด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล

๕. ปรับปรุงเรื่องสถานที่จอดรถ โดยขอความอนุเคราะห์พรรคชาติไทยพัฒนาในการให้บุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาศึกษานำรถยนต์ส่วนบุคคลไปจอด ณ ลานจอดรถพรรคชาติไทยพัฒนา ในวันที่มีการประชุม

➤ ด้านประเมินผลการจัดการศึกษา

๑. การประชุมสัมมนาการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดประชุมสัมมนาการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องราชา ๑ โรงแรมปรีซ์พาลาส มหานคร กรุงเทพมหานคร โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

การประชุมสัมมนาการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีวัตถุประสงค์ ๒ ข้อ ได้แก่ ๑) เพื่อนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และ ๒) เพื่อให้ความรู้โดยวิทยากร รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นสารสนเทศ สำหรับการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้บริหาร/ผู้แทนจากหน่วยงานส่วนกลาง (สพฐ. สช. สส. สป.ศธ. อว. บข.ตชด. พศ. สทศ. สมศ. และสสวท.) หน่วยงานส่วนภูมิภาค (ศธภ. ศธจ. สพป. สพม. กทม. และ อบจ./อบต.) และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สังกัด สช. สังกัด สพป. สังกัด สพม. สังกัด กทม. สังกัด อบจ./อบต. สังกัด บข.ตชด. รร.สาธิต และ รร.มหิดลวิทยานุสรณ์)

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ที่ประชุมอภิปรายเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ สรุปได้ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานส่วนกลาง

- ๑) ควรกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและสื่อสารเพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อการปฏิบัติ
- ๒) ควรพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาครู โดยเฉพาะด้านการวิจัยนวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- ๓) ควรกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผ่านกลไกการปฏิบัติงานของหน่วยงานส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา
- ๔) ควรสร้างความร่วมมือทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศในการยกระดับศักยภาพผู้สอน
- ๕) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานส่วนภูมิภาค

- ๑) ควรพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและสร้างครูแกนนำในโรงเรียนแต่ละจังหวัดให้จัดทำแนวทางปฏิบัติการสอนที่ดีแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๒) ควรส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ (Key of Success) ในการพัฒนาครู ๓ ด้านได้แก่ ๒.๑) ด้านการบริหารจัดการ ๒.๒) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ ๒.๓) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้

๓) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีศักยภาพด้านการวิจัยนวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคู่มือหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอน

๔) ควรกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะและทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผ่านกลไกการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการติดตาม

๓. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อสถานศึกษา

๑) ควรมีการสื่อสารนโยบายเพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด (Concept) ที่ตรงกันและสามารถพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางเดียวกัน

๒) ควรบูรณาการคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกรายวิชา รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๓) ควรยกระดับการนิเทศ ติดตาม และส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

๔) พัฒนาให้ผู้สอนมีความสามารถในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมประสิทธิภาพการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

๕) สร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมกับชุมชนและผู้ปกครองในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา (สพศ.) จะดำเนินการรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการศึกษาของชาติ

๒. การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาประกอบการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาประกอบการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่ ในวันอังคารที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสิปปนนท์ เกตุทัต ชั้น ๒ อาคาร ๒ สกศ. โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาประกอบการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาประกอบการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ ๑ เป้าหมายของการจัดการศึกษา/สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

ประเด็นที่ ๒ สถานศึกษา/ระบบการศึกษา/แนวทางการจัดการศึกษา/หลักสูตรและการประเมินผล

ประเด็นที่ ๓ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

ประเด็นที่ ๔ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา/การพัฒนาคุณภาพการศึกษา/ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

ประเด็นที่ ๕ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ/แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา/การติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๒ คน ได้แก่ ๑) นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๒) นายรังสรรค์ มณีเล็ก อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓) นายทง โขติสรยุทธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเพลินพัฒนา ๔) ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธ์ อดีตกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ๕) แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร อดีตอธิบดีกรมสุขภาพจิต ๖) นายสัมพันธ์ ศิลปะนาฏ รองประธานฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท เวสเทิร์น ดิจิตอล ๗) นางสาวบุษยา ใจสว่าง รองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ ๘) รองศาสตราจารย์เจษฎา เต็มดวงบริพันธ์ อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๙) นางเอริกา เมฆินทรีย์ เซ็นกรรมการผู้จัดการ บริษัท อิน เดอะ ลีด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ๑๐) นางสาวมณฑล สิทธิสมาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ๑๑) นายวิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ๑๒) นางสาวรัตนภรณ์ พันธุ์พิริยะ รองเลขาธิการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย รวมทั้งผู้บริหารจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ข้าราชการและบุคลากรจากกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษา สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ที่ประชุมร่วมกันระดมความคิดเห็น อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษา ประกอบการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่ โดยสรุปตามประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เป้าหมายของการจัดการศึกษา/สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

โดย นายรังสรรค์ มณีเล็ก

- สำหรับมาตรา ๖ และ ๗ ที่มุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทั้งนี้ เพื่อให้มีความกระชับและเข้าใจได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ให้นำเนื้อความในมาตรา ๖ และ ๗ มาผนวกกันแล้วจัดกลุ่มย่อยเป็นกลุ่มสมรรถนะ
- สำหรับมาตรา ๘ การแบ่งช่วงวัยในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ โดยแบ่งเป็น ๗ ช่วงวัย มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องในแต่ละพัฒนาการตามช่วงวัย
- สำหรับมาตรา ๑๐ นอกเหนือจากรัฐที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลซึ่งมิได้รับการศึกษาแล้ว ควรส่งเสริมให้หน่วยงาน สถานบัน หรือบุคคลอื่นที่มีความพร้อมเข้ามาช่วยเหลือแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลซึ่งมิได้รับการศึกษา เพื่อไม่ให้เป็นภาระผูกขาดจากรัฐ
- สำหรับมาตรา ๑๑ ที่กล่าวถึงหน้าที่หรือสิทธิของรัฐ เอกชน และบุคคลในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่ามีความหลากหลายและเป็นการเปิดกว้างให้กับทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ยังคงขาดการกำหนดมาตรฐานสำหรับผู้ที่มีหน้าที่หรือสิทธิในการจัดการศึกษา เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีมาตรฐานเดียวกัน จึงเห็นควรให้มีการกำหนดมาตรฐานเข้าไปในเนื้อหาของมาตรานี้

ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธ์

- ควรให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาโดยองค์การส่วนท้องถิ่นจะสามารถใช้ชุมชนเป็นฐาน ทำให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้แบบ play and learn ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสมรรถนะให้ผู้เรียนได้ดี
- ควรกระตุ้นและส่งเสริมสมรรถนะของเด็กตั้งแต่วัยแรก และเน้นในด้านดิจิทัล อันจะส่งผลต่อการประกอบอาชีพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก
- ควรสนับสนุนให้มี platform for all พร้อมกับการสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีให้ครอบคลุม
- ควรบูรณาการระเบียบการศึกษานอกระบบให้สามารถใช้กับสถานศึกษาทั่วไปได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสะสมหน่วยการเรียนรู้หรือการสอบเทียบของผู้เรียน
- ควรนำเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์มาใช้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้หุ่นยนต์ในการสอนภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

นางสาวบุษยา ใจสว่าง

- ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เพราะปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว นอกจากนั้น คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในปัจจุบันค่อนข้างไม่มีคุณภาพ ซึ่งอาจเกิดจากผลพวงความผิดพลาดของระบบการศึกษาในอดีต ประกอบกับปัญหาของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความรุนแรง ปัญหาความเป็นอยู่ และปัญหาความยากจน ดังนั้น รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม up-skills re-skills และการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งระบบการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับสังคมผู้สูงอายุในประเด็นของการอยู่ร่วมกันของคนต่างวัย โดยอาจส่งเสริมให้ทุกคนตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ความกตัญญู รวมถึง soft skills

ให้ทุกคนในทุกช่วงวัย เข้าใจถึงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

- ข้อสังเกตในเนื้อความในมาตรา ๙ ไว้ว่า หากจะมีการส่งเสริมการศึกษาให้แก่ผู้สูงวัยจริง ควรระบุ คำสำคัญ รายละเอียดให้มีความชัดเจน และระบุเป็นขอบเขตเฉพาะสำหรับผู้สูงวัยแทนคำว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เป็นเพียงกรอบกว้าง ๆ นอกจากนั้น สำหรับมาตรา ๑๑ (๕) ที่กล่าวถึงหน้าที่หรือสิทธิของรัฐในการจัดการศึกษา โดยระบุให้รัฐสามารถมอบหมายให้เอกชนเข้าบริหารจัดการหรือดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรของรัฐก็ได้ ซึ่งเนื้อความดังกล่าวไม่เอื้อต่อการดำเนินการของสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชิดกับผู้สูงวัยและชุมชน ควรระบุขอบเขตอำนาจให้มีความชัดเจนมากกว่านี้ เพื่อให้สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้ามาบริหารจัดการหรือดำเนินการได้
- ข้อสังเกตว่าในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว มีการกำหนดเป้าหมายตามระดับช่วงวัย แต่ในส่วน ๒ หลักสูตรและการประเมินผล ไม่มีเนื้อความที่กล่าวถึงการประเมินผลแยกตามระดับช่วงวัย

ประเด็นที่ ๒ สถานศึกษา/ระบบการศึกษา/แนวทางการจัดการศึกษา/หลักสูตรและการประเมินผล

โดย นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

- ประเด็นที่ ๑ โรงเรียนหรือสถานศึกษา
- ร่างฉบับใหม่นี้ โรงเรียนเป็นเพียงหนึ่งในหลายๆหน่วยงาน ไม่ใช่สถานศึกษาเพียงแห่งเดียว ไม่ใช่สถานที่ผูกขาด ต่อไปการศึกษาทางเลือก การศึกษาชุมชนจะมีบทบาทมากขึ้น
- โรงเรียนคงต้องจัดการศึกษาที่การันตีมาตรฐานขั้นต่ำให้ได้ เนื่องจากตอนนี้มีประเด็นความเหลื่อมล้ำมาตรฐานมาก ทั้งโรงเรียนเล็ก โรงเรียนใหญ่ โรงเรียนใกล้ โรงเรียนที่มีความหลากหลาย โรงเรียนยากจน โรงเรียนคนพิการ โรงเรียนด้อยโอกาส มีปัญหาเรื่องประสบการณ์ขั้นต่ำ
- การบริหารจัดการ มี ๔ องค์ประกอบที่เป็นกรอบในการบริหารจัดการ คือ ๑. หน่วยนโยบาย (Policy) คือกรรมการนโยบายการศึกษา ๒. หน่วยปฏิบัติ (operator) คือสถานศึกษาทุกแบบ ทุกประเภททุกระดับ ๓. หน่วย supporter เป็นหน่วยงานระดับกระทรวง ระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่ ๔. หน่วย regulators เป็นสมศ. สทศ. หรือองค์กรภายนอกที่จะคอยเฝ้าระวัง
- การศึกษานอกระบบ การดูแลสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนให้เท่าเทียมกันทั่วทุกคนอย่างเสมอภาค
- โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ควรรวมเป็นที่เดียว เพื่อง่ายต่อการจัดการการบริหาร
- ดิจิทัล เอามาใช้ให้เสมอภาคเท่าเทียมกัน
- แผนระดับ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ
- แผนระดับ๒ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และแผนความมั่นคง
- แผนระดับ ๓ อื่น ๆ
- หากทำให้แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนระดับ๒ได้ ดีขึ้นมา อยู่ที่มิติกรม.
- การจัดการศึกษา การเทียบโอนความรู้ประสบการณ์ควรจะทำให้มีมากขึ้น ไม่ว่าจะเรียนที่ไหนก็สามารถเทียบโอนได้อย่างมั่นใจและต้องมีระบบที่มั่นใจว่าสามารถเทียบโอนได้
- ขนาดโรงเรียน เนื่องจากประชากรลดลงมากเทียบกับพรบ.๔๒ จนถึงปัจจุบัน จำนวนนักเรียนลดลงมากแต่จำนวนโรงเรียนยังมีเท่าเดิมหรือลดลงเพียงเล็กน้อย ยังคงมีโรงเรียนขนาดเล็กเยอะมากในปัจจุบัน โรงเรียนที่มีขนาดเหมาะสมควรมีเท่าไร

- การจัดการศึกษาทุกช่วงวัย ทุกประเภท เป็นอย่างมาก มีในแผนแม่บทที่๑๑และ๑๒ อยู่ แต่ร่างใหม่ ควรให้เข้มข้น และจริงจัง
- ร่างพรบ. ใหม่ระบบการศึกษาไว้เป็น ๓ ระบบใหม่ที่ไม่ใช่แบบพรบ.๔๒ เดิม ยังมีคนคุ้นชินกับแบบเดิมอยู่จึงเกิดการถกเถียงกันระหว่างฉบับร่างใหม่นี้ต่างจากฉบับเดิมมากน้อยเพียงใด ตอนนี้การศึกษาไม่ใช่ระบบ Linear แล้ว แต่เป็นระบบที่ซับซ้อน สับสนวุ่นวายมากแต่ควรมีระบบกลไกที่ทำให้เอื้อต่อการที่จะนำมาใช้ในการศึกษาได้ ในเรื่องของ ทรัพยากร (resource) ในร่างพรบ. การศึกษาทำไว้ดีมากแต่ไม่ค่อยจะเป็นผล “หน่วยงานท้องถิ่นที่จะเข้ามาช่วยการศึกษาแต่มีข้อจำกัดด้านกฎหมาย สดง.” หากเปลี่ยนใหม่ในกฎหมายแห่งชาติว่า “หน่วยงานท้องถิ่นมาช่วยได้ หน่วยงานอื่นช่วยได้” ในพรบ.๔๒ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่เป็นธรรม ระหว่างเอกชนกับรัฐ ด้านสวัสดิการที่ไม่เท่าเทียมกัน ความแตกต่างด้านโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ กคน.ไม่ได้สวัสดิการด้านการศึกษาเหมือนกับ สพฐ.
- งานวิชาการสำคัญมากกับการศึกษาในพรบ.นี้ ควรให้ความสำคัญกับกรมวิชาการหรืองานวิชาการให้มากขึ้น เนื่องจากในพรบ.๒๕๔๒ กรมวิชาการหายไป
- การประเมินผู้เรียน ทางการศึกษาเน้นการวัดผลการออกข้อสอบข้อสอบมากเกินไป พรบ.๔๒ เน้นประเมินจากพัฒนาการผู้เรียน การประพุดติ การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม ฉบับใหม่นี้ควรเน้นการนำมาปฏิบัติใช้ การทำให้เกิดขึ้นจริง
- ครูเป็นบุคคลที่ควรให้ความสำคัญไม่ต่างจากเด็กนักเรียน ควรเขียนให้เกิดแรงดึงดูดให้คนอยากเป็นครู
  - ครูมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการสอน จึงเกิดการขาดแคลนครูบางสาขาวิชา
  - ครูมีความก้าวหน้าทางหน้าที่การงานน้อย
  - ครูรับภาระมาก ทั้งการเรียนการสอนและงานธุรการ
- หลักสูตรการเรียนการสอน ควรเน้นให้เด็กมีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน การจัดการเรียนการสอนควรจะบูรณาการกับฐานชีวิตจริง เด็กได้เรียนรู้จากชีวิตจริง ๆ
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พรบ.๒๕๔๒ มีแผนพัฒนาพื้นฐาน แผนพัฒนาอาชีวศึกษา แผนพัฒนาอุดมศึกษา ต้องเขียนให้สอดคล้อง ที่ผ่านมามีไม่เกิดการนำไปใช้อย่างจริงจัง ไม่มีพลัง หากจะร่างฉบับใหม่ควรเขียนให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง

แพทย์หญิงพรรณพิมล วิบุลากร

- ในสายงานสุขภาพใช้ ๖ องค์ประกอบของระบบสุขภาพ (Six Building Blocks) ของ (World Health Organization; WHO) เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ๖S ได้แก่ ระบบบริการ (Service Delivery) กำลังคนด้านสุขภาพ (Health workforce) ระบบข้อมูลข่าวสาร (Information) ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ วัคซีน และเทคโนโลยี (Medical products, vaccines and Technologies) ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ (Financing) และภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล (Leadership/Governance) เมื่อนำมาปรับใช้กับการศึกษา มีส่วนที่สำคัญ (๓S) ประกอบด้วย ๑) ด้านการบริการ (Service) ควรเพิ่มบทบาทการจัดการศึกษาเพื่อสร้างสมรรถนะที่เป็น new skills และ reskill และ upskill ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงและชัดเจนยิ่งขึ้น ๒) ด้านโครงสร้าง (Structure) ควรเน้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและการบริหารเชิงโครงสร้างที่ชัดเจนซึ่งจะเป็นจุดหลักในการสร้างการเปลี่ยนแปลง และ ๓) ด้านบุคลากร (Staff) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีความสอดคล้องและสนับสนุนกับโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลง

- ถ้อยคำต่าง ๆ ที่บัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติควรมีความเหมาะสม หากน้อยไปจะทำให้ไม่ทราบแนวทางในการดำเนินการ แต่หากรายละเอียดมากเกินไปทำให้เมื่อเกิดคำหรือปรากฏการณ์ใหม่จะไม่ยืดหยุ่น ไม่รองรับการเปลี่ยนแปลง
- น้ำหนักของคำว่า สมรรถนะ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติยังน้อยไป
- การนิยามคำว่าหน่วยงานและรูปแบบสถานศึกษาควรพิจารณาให้มีความครอบคลุม รวมถึงพื้นที่หรือแพลตฟอร์มที่ทำให้เกิดการเรียนรู้รูปแบบใหม่
- เน้นตอบโจทย์กลุ่มที่มีความต้องการเฉพาะที่หลากหลาย โดยกำหนดกรอบที่ชัดเจนเช่นคำว่าการตอบสนองให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ใครจะเป็นคนกำหนดว่าแคไหนคำมากที่สุด และอะไรที่เป็นไปได้หรือไม่ได้
- ส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area-based Education) เพื่อให้มีอาชีพในพื้นที่ ยกเว้นเป็นอาชีพที่ต้องการหรือจำเป็นต้องไปทำนอกพื้นที่
- ควรให้ความสำคัญกับการเทียบโอนการศึกษาเพื่อให้มีเรียนมีช่องทางมากขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะวุฒิบัตรและใบปริญญา
- การลดความเหลื่อมล้ำเป็นสิ่งสำคัญ
- โครงสร้างหน่วยงานตามพระราชบัญญัติใหม่ควรเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่ชัดเจน ควรระบุกลไกในการขับเคลื่อนและเชื่อมโยง เช่น กรอบหรือโครงสร้างกลไกการกำกับและการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงาน
- การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เชื่อมโยงกับผู้สูงอายุ อยู่ร่วมกันอย่างหลากหลายช่วงวัย

นายทง โชติสรยุทธ์

- มาตรา ๔ ใน (ร่าง) พรบ.การศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ กำหนดให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารต้องผ่านการเป็นครูก่อนการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร แต่อาจมีความหมายที่แคบไปสำหรับโรงเรียนเอกชน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเอกชนไม่จำเป็นต้องเป็นครูก่อนเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจะบริหารด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนด้านอุปกรณ์ ดูเรื่องงบประมาณ เรื่องบุคคล และอาคารสถานที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องที่ผู้บริหารต้องมาจากครู
- (ร่าง) พรบ.การศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ ซึ่งมีความสำคัญมาก เนื่องจากสาระสำคัญในการจัดการศึกษาจะถูกกำหนดโดยคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ ดังนั้นคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติต้องมีความแข็งแกร่งในด้านวิชาการเป็นอย่างมาก ต้องกำหนดภารกิจให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้และเป้าหมายนั้นต้องมีความท้าทาย และเมื่อครบกำหนด ๕ ปี ต้องเห็นการเปลี่ยนแปลง และทิศทางการจัดการศึกษาทั้งหมดไม่ใช่แค่การจัดการศึกษาปกติ แต่ต้องตอบยุทธศาสตร์ชาติ และการจัดการศึกษาต้องตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของประเทศได้ ตัวอย่างเช่น เด็กฟันผุ เด็กอ้วนเตี้ย เด็กยิ่งเรียน IQ ยิ่งต่ำลงในทุกภูมิภาคทุกสังกัด เด็กมีปัญหาการอ่านออกเขียนได้ ปัญหาการเพิ่ม Productivity ของประเทศ ซึ่งไม่เคยกำหนดอยู่ในหลักสูตร เป็นต้น ซึ่งไม่เคยนำปัญหาของประเทศเป็นตัวตั้งและแก้ไขด้วยการศึกษา
- ทีมของคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติต้องมีการวางแผนในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อจัดทำกระบวนการให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องหากระบวนการเพื่อให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์เกิดได้เร็ว และ ควรมีระบบและกลไกการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- ทีมของการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ควรมีการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติเพื่อติดตามและให้ข้อเสนอแนะผลการจัดการศึกษาว่ามีการดำเนินงานใกล้เคียงเป้าหมายของการจัด

- การศึกษาที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการปรับใช้และพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสามารถปรับได้ปีต่อปี และมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ต้องมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา แต่ที่สำคัญคือ ที่มาของคณะกรรมการนโยบาย
- ที่มาของทีมนคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติมีความสำคัญมาก ต้องเป็นบุคคลที่มองการณ์ไกล มองโจทย์การศึกษาอย่างท้าทายและต้องมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการทำงานแล้วประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาของประเทศมาแล้ว
  - การจัดการเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่น ให้สอดคล้องตรงกับศักยภาพของผู้เรียน อะไรที่เป็นสิ่งขัดแย้งต้องจัดการออกให้หมด และต้องมีกลไกที่ทำให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นทุกระบบ และมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ เช่นการเรียนรู้ตามระดับการศึกษาปกติ โรงเรียนสามารถกำหนดวิธีการเรียน วิธีการประเมินผลของตนเองได้ แต่ต้องมีกระบวนการรับรองคุณภาพขั้นต่ำ เช่น เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม มีพฤติกรรมที่พร้อมจะปรับตัวและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นต้น โดยรัฐต้องจัดการศึกษาให้ฟรีเพื่อเพิ่ม Productivity ของประเทศ
  - มีกระบวนการรับรองคุณภาพขั้นต่ำ และมีระบบการประเมินสมรรถนะ หรือการประเมินปลายทางของผู้เรียน ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยประเมินกระบวนการไม่ได้ประเมินผลลัพธ์ ทำให้ไม่ได้คุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น
  - มีระบบการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับ และมีระบบการประเมินสมรรถนะตามวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับ ได้รับใบรับรองเพื่อการทำงานที่แท้จริง นายจ้างจ้างได้เลยเมื่อเห็นใบรับรองนี้ สมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ สมรรถนะด้านช่างเชื่อม เป็นต้น รัฐควรจัดให้ฟรีเนื่องจากเป็นการเพิ่มศักยภาพของคนระดับพื้นฐานที่ทุกคนควรได้รับและรัฐควรจัดให้คนได้เข้าถึงได้โดยง่าย
  - ไม่เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาตามมาตรา ๘ ที่กำหนดเป้าหมายเป็นช่วงวัย ขณะที่กำหนดให้การจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นแต่กลับกำกับด้วยช่วงวัย จึงควรกำหนดระเบียบที่มีความละเอียดในภายหลังเพื่อไม่ให้ เพื่อไม่ให้กำหนดล๊อคจนเกินไป และเพื่อให้ พรบ.มีความยืดหยุ่นคล่องตัว
  - ควรสร้างแรงจูงใจให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย
  - ด้านเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา ควรมีการจัดทำระบบที่มีการเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้ข้อมูลตรงกัน และควรกำหนดไว้ใน พรบ.การศึกษา
  - การระดมทรัพยากรจำเป็นต้องทำให้เกิดความคล่องตัว และไม่กระทบกับสิทธิในการเรียนรู้ของเด็ก
  - ควรมีกรรมการสถานศึกษาเพื่อกำกับดูแลคุณภาพของโรงเรียน โดยให้ข้อเสนอแนะในการโยกย้ายผู้บริหารสถานศึกษา แต่ไม่มีสิทธิในการตัดสินใจ
  - ควรมีหน่วยงานสนับสนุนต้นแบบ (Best Practice) ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างต้นแบบที่ดี และสร้างกระบวนการจูงใจให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประเด็นที่ ๓ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

โดย นายรังสรรค์ มณีเล็ก

- สำหรับมาตรา ๑๔ (๙) การกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การรวมสถานศึกษาของรัฐ อาจมีข้อพนาจหน้าหลักตามจุดประสงค์ในการก่อตั้งคณะกรรมการดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระโดยมิจำเป็น ควรมีการกระจายอำนาจหน้าที่นี้ไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแทน

- สำหรับหมวด ๓ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ควรกำหนดนิยาม และรายละเอียดของบุคลากรทางการศึกษา ว่าหมายถึงผู้ใดเพื่อให้มีขอบเขตที่ชัดเจน รวมถึง เนื้อความในหมวด ๓ ที่กล่าวถึงการกำหนดมาตรการป้องกันหรือบทลงโทษ ไม่ควรระบุในพรบ. อาจเขียนแยกออกมาในระเบียบหรือกฎกระทรวงแทน

นางสรวมณฑ์ สิทธิสมาน

- พรบ.การศึกษา ๔๒ มี ๗๘ มาตรา ส่วน พรบ.ฉบับใหม่มี ๑๑๐ มาตรา ซึ่งเพิ่มขึ้นมาก และมีการ ลงรายละเอียดย่อยมากมาย เป้าหมายที่ไปให้ถึงถ้าทำไม่ได้จะอย่างไร จำเป็นต้องลงรายละเอียด เชิงลึกเช่นนี้หรือไม่ หลายค่านามธรรม จิตวิญญาณความเป็นครู คืออะไร
- โลกเปลี่ยนแปลงเร็ว การศึกษาควรเปลี่ยนโฉม แต่เราทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซ้ำ เราทำเพื่อเด็กที่เป็นดิจิทัลเนทีฟจะอย่างไร เน้นเรื่องการกระจายอำนาจ
- ในสิทธิการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ที่ผ่านมา การเรียนรู้เปลี่ยนไปการศึกษาโดยครอบครัวมากขึ้น มาตรา ๑๓ ย่อหน้าที่ ๓ ระบุถ้าครอบครัว จัดไม่ดีสั่งระงับได้ เป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่ การศึกษา ทางเลือก พ่อแม่มีโอกาสมากขึ้น และไม่ละเมิดสิทธิ คุณภาพไม่เท่ากัน แต่ ศธ ต้องสนับสนุนใคร ต้องรับผิดชอบ ควรเขียนให้รัดกุม และไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและสิทธิด้วย บ้านเรียนควรมีหน่วยงานใด เป็นเจ้าภาพ
- บ้านเรียน พ่อแม่ที่มีเงินไม่ไว้วางใจในระบบการศึกษา เกิดการจ้างติวเตอร์มาสอน
- การศึกษาออนไลน์ ศธ ต้องสะท้อนให้เห็นมีอะไรบ้าง มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับโลกอนาคต การเรียนรู้ปัจจุบันเรียนอีกมหาศาลได้ ในพรบ.ไม่มีพูด ต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ภาคเอกชนทำ เรื่องการศึกษามากแต่ไม่มีช่องทาง ต้องจัดการภาพรวมเอาที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างไร
- เด็กที่เผชิญกับภาวะจิตใจ
- รู้เท่าทันสื่อ ต้องอบรมครูในระบบให้ร่วมกันปกป้องเด็กรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ รับมือกับสื่อได้
- ศธ ไม่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานงานหลัก

ประเด็นที่ ๔ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา/การพัฒนา คุณภาพการศึกษา/ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

โดย นายสัมพันธ์ ศิลปะนาฏ

- สถานการณ์ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บริษัทเกิดการขาดทุนและเกิดความท้าทาย ภาคธุรกิจต้องปรับตัวมองถึงด้านความมั่นคงและความยั่งยืนในการทำงานที่เปลี่ยนไป และพิจารณา ถึง Man Power Assessment เพื่อให้ทราบถึงการปรับตัวด้านบุคคล เนื่องจากคนต้องปรับตัว กับ skill ของงานที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดช่องว่างในการทำงาน จำเป็นต้อง Up skill Re skill และ ลดช่วงว่างของ skill เพื่อการพัฒนางาน
- การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคนเพื่อให้ตอบโจทย์ภาคธุรกิจ และต้องช่วยภาคธุรกิจในการ Up skill และ Re skill สร้าง new skill เพื่อให้ตอบรับกับภาคธุรกิจใหม่
- การศึกษาต้องทำอะไรเพื่อแก้ไขปัญหาโดยการดำเนินงานเพื่อนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติใช้เพื่อให้เกิด output outcome ในมิติทางด้านการศึกษาโดยมุ่งปลูกฝังให้เด็กเป็น global citizen
- ระบบการประเมิน การติดตาม การตรวจสอบเพื่อให้เห็นช่องว่างของการพัฒนา พบว่า ระบบ เหล่านี้ไม่ทำงาน ไม่เกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาจากการประเมิน ระบบการประเมิน การติดตาม และตรวจสอบจึงมีความสำคัญมาก และทุกคนมองการประเมินไปในทางลบ และไม่อยากเจอ

ไม่ยากคอบ ไม่ยากคุยกับคนประเมิน เพราะคนประเมินมาเป็นคนจับผิดมากกว่า ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนากระบวนการประเมิน

- การจัดการศึกษาควรลดวิชาการ เพิ่มทักษะชีวิต และเพิ่มการใช้เทคโนโลยี และเพิ่ม skill เพื่อให้เด็กสามารถมีอาชีพหลังจบการศึกษา

นางเอริกา เมซินทรีย์ เซ็น

- ในยุคปัจจุบันนี้ การที่เราจะแบ่งช่วงวัยหรือประเภทของผู้เรียนออกเป็นกลุ่มช่วงอายุ (stage) อาจจะไม่เหมาะอีกต่อไป จึงอยากจะเสนอว่าไม่ควรใช้ช่วงอายุในการแบ่งผู้เรียนออกจากกัน ทุกช่วงอายุล้วนมีความเชื่อมโยง มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา (approach แบบ proactive) มากกว่าการอยู่เพื่อเอาตัวรอดในแต่ละ stage หรือเป็นเพียงฝ่ายรับ (responsive) หรือเป็นการมองแบบ survival mode
- เมื่อมองในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เราให้ความสนใจต่อการตอบสนองความต้องการในแต่ละช่วงวัย คือ สนใจว่าในช่วงอายุนี้นั้นควรได้รับการเรียนรู้อะไร แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นและเป็นการเตรียมความพร้อม ซึ่งอาจถูกมองข้ามไป คือ การประเมินว่าในแต่ละช่วงอายุมีสิ่งใดที่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้หลุดออกจากระบบการศึกษา หรือปัจจัยความเสี่ยงอื่น ๆ เพื่อจะได้ตั้งรับ แก้ไข และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น
- นอกจากนี้ ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้ถูกมองเชื่อมโยงกับสิ่งที่ เป็น stage ต่อไปของชีวิต ซึ่งก็คือการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากปัจจุบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวิชาใหม่ ๆ คณะใหม่ ๆ วิทยาลัยใหม่ ๆ ที่ปรับตัวตามกระแสโลก เกิดขึ้นมากมาย แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นไม่ได้ถูกเชื่อมโยงต่อมาที่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเราไม่ได้เชื่อมเยาวชนไปสู่ขั้นต่อไปของชีวิต จึงดูเหมือนมีข้อจำกัดอยู่ และด้วยความเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในเชิงสาขาอาชีพ ความต้องการของตลาด ความต้องการของนายจ้าง มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ที่สำคัญและน่ากลัวยิ่งไปกว่านั้นคือมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา แต่เราไม่มีเวลาในการเตรียมความพร้อมของคน หากรอไปจนถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงที่เชื่อมคนเข้าสู่วัยทำงาน ด้วยระยะเวลาและกำลังอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นจะต้องเตรียมคนตั้งแต่ช่วงวัยเด็กหรือวัยเรียนระดับขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงควรจะศึกษาความต้องการของตลาดโลกและทิศทางการเปลี่ยนแปลง มองอนาคตไปให้ไกล เพื่อที่จะเตรียมความพร้อมได้ทันและดำเนินการในเชิงรุก
- โรงเรียนไม่ควรเป็นแหล่งเรียนรู้เดียวอีกต่อไป ควรมองการศึกษาให้เป็นระบบนิเวศ จะทำให้เห็นว่ามีส่วนที่เกี่ยวข้องมากมาย และควรวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านั้น ใครควรมีบทบาทใดที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกันในทิศทางใดที่จะเสริมผู้เรียนได้มากที่สุด
- ในปัจจุบันมีผู้ที่อยากที่จะยื่นมือเข้ามาช่วยระบบการศึกษาจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นเอกชน หรือคนรุ่นใหม่ ที่พยายามจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการศึกษาหรือแก้ปัญหาทางการศึกษา มีเครือข่ายเป็นจำนวนมาก เช่น Saturday Schools, Teach for Thailand, Ed-Tech เป็นต้น จึงน่าจะใช้ตรงนี้ให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด และหาวิธีการในการเพิ่มจำนวน โดยอาจใช้ Tax Incentive บางอย่างเพื่อเอื้อให้กับ platform ต่าง ๆ หรือภาคเอกชน หรือ startups รุ่นใหม่ หรือเครือข่ายที่อาจจะไม่ได้รวมกันเป็นองค์กร แต่อาจจะเป็นเครือข่าย เช่น ครูอาสา สื่อการสอน platform การสอน MOOC เป็นต้น ภาคเอกชนเวลาที่ไปตั้งโรงงานหรือทำธุรกิจในต่างจังหวัด ตามกฎหมายของตลาดหลักทรัพย์ จะต้องมีการแก้ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือชุมชน แต่สิ่งหนึ่งที่คิดว่า

น่าจะเป็นหน้าที่สำคัญของบริษัทต่าง ๆ มาก และควรที่จะสร้างระบบบางอย่างที่มาทำร่วมกัน คือ ให้ภาคเอกชนที่ไปอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ มีภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบการศึกษา หรือกระจายความเจริญ หรือโอกาสทางการศึกษาไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ ด้วย จึงควรมีระบบที่ชัดเจนและจริงจัง เพื่อใช้โอกาสที่มีภาคเอกชนที่เข้าไปอยู่ใกล้ชิดในพื้นที่อยู่แล้ว ดึงพลังเขาเพื่อมาพัฒนาการศึกษา และที่สำคัญมากไปกว่านั้นคือภาคเอกชนนอกจากจะมีเงินลงทุนแล้ว ยังมี best practice บางอย่าง มีโอกาสทางอาชีพที่อาจจะมอบให้กับเยาวชนในพื้นที่ที่สามารถเรียนไปด้วยและทำงานไปด้วย หรือพัฒนาเยาวชนให้ตรงกับความต้องการของธุรกิจ หรือนายจ้างในพื้นที่อีกด้วย

- ควรจะมีเวทีแสดงศักยภาพให้กับเยาวชน ที่มากกว่าในสถานศึกษา จะทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าแต่ละโรงเรียนมีอะไรที่เด่น หรือมีอะไรที่ขาด ที่แตกต่างกันไป เพื่อที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาได้อย่างตรงประเด็น รวมทั้งยังเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ทำให้ได้เห็นโอกาสนอกโรงเรียน เกิดการแลกเปลี่ยน และสร้างเครือข่ายกับเยาวชนอื่น ๆ เห็นโลกที่กว้างขึ้น รวมทั้งยังเป็นการระดมทรัพยากรและกระจายทรัพยากรลงมาในที่ที่ทุกคนเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง
- เห็นด้วยกับการศึกษาที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่ตรงเป้าหมาย ตรงตามความต้องการ หรือ trend ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นของโลก แต่การศึกษาของประเทศไทยยังเป็น mass production อยู่มาก คือฝึกรบคนให้มีมาตรฐานเดียวกัน ในขณะที่โลกได้เปลี่ยนไปแล้ว อาชีพก็เปลี่ยนไปแล้ว แต่ทักษะต่าง ๆ และวิธีการที่สอนเด็กยังเป็นการฝึกรบเพื่อเข้าโรงงานอยู่เลย และระยะเวลาในการเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ใช้เวลานานถึง ๑๒ ปี ซึ่งในระหว่างนั้นเด็กอาจอยากทำอย่างอื่นแล้วหรืออยากทำอาชีพแล้ว จึงควรให้มีการ work integrated learning ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา เพราะหากเด็กค้นพบตนเองได้เร็วเท่าไรว่าอยากจะทำอะไร ก็จะสูญเสียทรัพยากรน้อยลงเท่านั้น และหากพบในภายหลังว่าไม่ใช่ ก็จะสามารถเปลี่ยนได้ทันก่อนเข้ามหาวิทยาลัย
- การประเมินการศึกษา ควรมองระบบการศึกษาเป็น cluster มากขึ้น วิเคราะห์ว่ามีกี่ cluster และแต่ละ cluster ต้องการอะไร ควรใช้แบบประเมินที่ต่างกันในแต่ละ cluster ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงไปสู่เรื่องการสนับสนุนงบประมาณ โดยจัดสรรให้ตามความต้องการที่แตกต่างกันไปของแต่ละ cluster หรือแต่ละช่วงเวลา
- ในอนาคตการประชุมเช่นนี้ควรจัดให้มีกลุ่มเป้าหมายมาเข้าร่วมเพิ่มมากขึ้น เช่น นักเรียน คุณครู ภาคเอกชน เครือข่ายคนรุ่นใหม่ที่ทำด้านการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้มุมมองใหม่ ๆ รวมถึงเป็นการสร้างการมีส่วนร่วม และการขับเคลื่อนต่อจากนี้ควรทำในรูปแบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยคนที่พร้อมที่จะทำงานอย่างจริงจัง
- น่าจะมีการสร้างระบบแรงจูงใจให้กับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้เรียน คุณครู โรงเรียน หรือตามที่พูดไว้ตอนต้นคือ ระบบนิเวศทั้งหมด (เอกชน หรือผู้ที่เข้ามาให้การช่วยเหลือ) ระบบการศึกษาไม่ควรจะถูกขับเคลื่อนด้วยความกลัวหรือด้านที่เป็นลบ ควรจะสร้างแรงจูงใจ จึงจะเกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว
- กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงที่ใหญ่ มีความซับซ้อน มีความอึดอัด เชื่องช้าในการขับเคลื่อน สิ่งสำคัญสิ่งแรกที่จะทำให้การศึกษาพัฒนาไปได้และปรับตัวเข้ากับยุคสมัย คือตัวระบบบริหารจัดการ/ระบบของรัฐ/ระบบภายในกระทรวงเอง จะต้องมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น
- จากที่หลายท่านพูดคำว่า “บูรณาการ” แต่นอกเหนือจากนั้น คิดว่าต่อจากนี้ การที่มองเป็นขั้น ๆ เช่น ขั้นพื้นฐาน ขั้นอุดมศึกษา เส้นแบ่งระหว่างขั้นเหล่านั้นควรจะถูกลบออกจากกันโดยสิ้นเชิง

ระบบการศึกษาควรทำให้มันง่ายขึ้น ระยะเวลาที่สั้นขึ้น และเชื่อมกันอย่างแนบสนิทมากขึ้น เรื่องอาชีพควรจะเริ่มให้เร็วที่สุด

นางสาวรัตนภรณ์ พันพิริยะ

- เป็นนักเรียนรางวัลพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๒ และ ปี ๒๕๖๕ จากโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน ๑๘๐ คน) ปัจจุบันศึกษาอยู่หลักสูตรวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงอยากสะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง สามารถค้นพบตนเองได้ และสามารถมีพัฒนาการที่ตอบโจทย์ได้ สามารถได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพได้
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดี แต่การปฏิบัติจริงไม่เกิด เช่น มาตรา ๑๔ ที่ว่าด้วยเรื่องเงินอุดหนุน โรงเรียนบางโรงเรียนไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล จนทำให้ต้องเก็บค่าบำรุงรักษาอยู่ทุกปี ๆ เป็นความเหลื่อมล้ำที่จะต้องพูดคุยกัน
- ความเหลื่อมล้ำของหลักสูตรการศึกษา ในมาตราที่ ๒๒, ๒๖, ๒๙, ๓๑ และ ๓๒ หลักสูตรแกนกลางลำสมัย ยังไม่ได้มีการปรับปรุง มีการเน้นวิชาการมากเกินไป เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เมื่อได้เจอเรื่องที่ถูกใจแล้วจะสามารถค้นพบตนเองได้จริง ๆ จะสามารถพัฒนาตนเองไปได้ถึงจุดที่เขายากจะเป็นได้ โรงเรียนขนาดเล็กที่เข้าไม่ถึงด้านวิชาการ มีผลการทดสอบ O-NET ไม่ดีนัก แต่ก็มีความเด่นในด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะทางอาชีพ
- ภาระทางการศึกษาที่มากเกินไปของครู/อาจารย์ภายในโรงเรียน เช่น อาจารย์ ๑ คน สอน ๓ วิชาการจัดสรรครูให้ครบชั้นและวิชาเอก จะส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาในด้านทักษะวิชาการที่เพิ่มมากขึ้นได้
- ปรับรูปแบบการประเมินที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เป็นไปในลักษณะของผักชีโรยหน้า

ประเด็นที่ ๕ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ/แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา/การติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน

โดย นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

นายวิริยะ ฤาชัยพาณิชย์

- ทบทวนการกำหนดนิยามของ “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” คือ ให้อยู่แค่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำหรับในระดับที่สูงกว่าระดับนี้ ให้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการประกอบอาชีพ
- การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเน้นการสร้างประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยใช้การดำรงชีวิตเป็นตัวตั้ง แล้วนำวิชาการสอดแทรก นอกจากนี้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานยังต้องสร้างความ เป็นมนุษย์ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์
- การจัดทำหลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่นตามบริบทของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่
- รูปแบบการวัดและประเมินผล ต้องเน้นการวัดสมรรถนะ และต้องไม่ใช่วิธีการทดสอบความรู้ในทางวิชาการแต่เพียงด้านเดียว

นางสาวพรนภา มีชนะ

- เป้าหมายที่ผู้ใหญ่อยากให้เด็กเป็น สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใหญ่อยากให้เป็นมากกว่า ความต้องการที่แท้จริงของเด็ก หากภายนอกมีการเปลี่ยนแปลง ทำไม่ได้ตามที่ระบุจะปรับได้หรือไม่ พรบ.ควรเป็นแนวทางหลักๆ ส่วนรายละเอียดควรอยู่ในประกาศต่อไป
- นิยามต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้ระบุว่าต้องเป็น ครู ดังนั้นใครก็ได้ใช้หรือไม่

- ปัญหาศูนย์การเรียนรู้ฉบับวันจะทวีปัญหาร้องเรียนมากขึ้น ซึ่งภาครัฐยังไม่มีมาตรการรองรับ โดยเฉพาะ จึงอยากเห็นความชัดเจนในส่วนนี้
- มาตรา ๑๓ การจัดแจ้งคนที่จะจัดการศึกษาด้วยตนเอง สื่อถึง การไม่ต้องขออนุญาต เพียงแค่ไปจดแจ้งเท่านั้น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาด้านมาตรฐานต่าง ๆ และความพร้อมของพ่อแม่ด้วยหรือไม่
- มาตรา ๑๔ ระบุ การจัดการศึกษา ผู้บริหารต้องรับฟังความคิดเห็นจากครูทั้งโรงเรียน จะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ใครไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ แต่ครูที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ นอกจากการสอน เป็นช่องว่างให้เกิดการฟ้องร้องข้อหา ยกเลิกปฏิบัติ ในการจัดการเรียนการสอน ไม่สามารถแยกออกได้อย่างชัดเจนว่า งานนี้เป็นการเรียนรู้หรือไม่ใช่
- ด้านโครงสร้าง ยึดถาวรหน้าที่เดิมอย่างไร เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติ
- การยุบ ควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการรอบที่ชัดเจน ทรัพยากร ต้องที่ครูครบหรือไม่ มาตรา ๒๐ มีการกำหนดให้มีสถานศึกษาให้เพียงพอ มาตรการเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่
- มีการระบุโทษ ซึ่งแปลกกว่า พรบ.ทั่วไป ควรไปไว้ในกฎหมายลูก การบริหารงานบุคคลจะเหมาะสมกว่า กล่าวคือ พรบ.ควรเป็นเชิงนโยบายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและประเทศ ไม่ควรระบุรายละเอียด และเป็นนามธรรมเช่นนี้

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา (สปศ.) จะดำเนินการรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมที่ได้รับ ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการเตรียมข้อมูลเบื้องต้นและเตรียมความพร้อมในการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่

» ด้านพัฒนากฎหมายการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ โรงแรม ไมต้า แกรนด์ ทวารวดี นครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๖๔) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง การรับรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของสาระของ ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ฉบับที่สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๖๔) การรับฟังความคิดเห็น ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๖๔) เพื่อให้กฎหมายแม่บทฉบับดังกล่าว ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย มีความทันสมัยและสอดคล้องต่อสถานการณ์ของโลก และเพื่อการสร้างเครือข่ายการพัฒนากฎหมายการศึกษา

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่ การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นักกฎหมายการศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกภาคส่วน โดยครอบคลุมพื้นที่ ๑๒ จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม นนทบุรี เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ที่ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๖๔) โดยส่วนใหญ่ มากกว่า ร้อยละ ๙๐ เห็นด้วยกับสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ฉบับที่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๖๖๐/๒๕๖๔) สามารถสรุปประเด็นความคิดเห็นที่ได้รับเป็น ๙ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ สมรรถนะตามช่วงวัย ควรกำหนดให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

ประเด็นที่ ๒ องค์กรประกอบและวิธีการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้สามารถ ตอบโจทย์ หลักการกระจายอำนาจและสร้างความเป็นนิติบุคคลให้แก่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพิจารณาถึงบริบทความแตกต่างของขนาดสถานศึกษาร่วมด้วย

ประเด็นที่ ๓ แนวทางการผลิต และพัฒนาวิชาชีพครู ควรส่งเสริมบุคลากรที่จบวิชาชีพครู โดยตรงเพื่อ นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนได้เป็นสำคัญ นอกจากนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาแนวทางการร่วมมือในการกระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพระหว่างสถานศึกษา และสถาบันผลิตและพัฒนาครู

ประเด็นที่ ๔ บทบาทการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมหน่วยงาน ที่ร่วมจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ทั้งของภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีมาตรฐาน ที่เท่าเทียม ทั้งในเรื่องสิทธิประโยชน์ การเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล เพื่อนำไปสู่แนวทางการ พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ ๕ องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ควรกำหนด องค์ประกอบที่มี ผู้แทนจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาอย่างครอบคลุม โดยเฉพาะในส่วนผู้แทนจากผู้ประกอบ วิชาชีพครู และผู้แทน สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยตรง เนื่องด้วยกลไก การดำเนินงานของ คณะกรรมการดังกล่าวที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อ การศึกษา และเป็นผู้กำหนด นโยบายภาพรวมด้านการศึกษา ฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสามารถนำ อุปสรรคและสภาพปัญหาในทางปฏิบัติ จากผู้ปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้นมาสู่การกำหนดนโยบายการศึกษาของ ประเทศเพื่อแก้ปัญหาการส่งเสริมสนับสนุน และ การพัฒนาการศึกษาได้อย่างตรงจุด

ประเด็นที่ ๖ กลไกลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้าน งบประมาณสถานศึกษา (กำหนดงบประมาณขั้นต่ำ) และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่จะสามารถนำมา เป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้างโอกาสการเข้าถึงระบบการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกช่วงวัย และทุกสังกัดสถานศึกษา

ประเด็นที่ ๗ ความปลอดภัยในสถานศึกษา ควรกำหนดมาตรการในทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อที่จะสามารถนำหลักการและนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ ซึ่งประเด็นดังกล่าวถือเป็นปัญหาที่พบได้มากใน ปัจจุบัน อันจะส่งผลสำคัญต่อความเชื่อมั่นในการเข้ารับการศึกษาของผู้เรียนและผู้ปกครองด้วย

ประเด็นที่ ๘ กลไกสนับสนุน ควรเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา มีมาตรการนำร่องในการ ส่งเสริม สถานศึกษาที่มีความพร้อมเป็นนิติบุคคล รวมทั้ง กำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ให้ สถานศึกษา สามารถมีความอิสระในการบริหารจัดการ อาทิ กำหนดให้มีกฎหมายเฉพาะในการบริหารด้าน การเงินและ งบประมาณของสถานศึกษา

ประเด็นที่ ๙ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุก ระบบ ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งใน ส่วนการจัดทำ การกำกับติดตาม และการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ การประเมินการใช้ทรัพยากรมี ความคุ้มค่าและมี ประสิทธิภาพ กระบวนการพัฒนาและประเมินวิทยฐานะผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และแนวทางการสร้าง โอกาสทางการศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการ ดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะดำเนินการ รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์เสนอต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ต่อคณะรัฐมนตรี และ กระบวนการนิติบัญญัติการจัดทำร่าง พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

➤ ด้านมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดประชุมระดับกลไกการมีส่วนร่วม “สมัชชาสภาการศึกษา ระดับภูมิภาค” (Regional Education Assembly) มีการจัดประชุมทั้งหมด ๔ ครั้ง ดังนี้

- การประชุมสมัชชาการศึกษาในระดับชาติ ครั้งที่ ๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดชัยภูมิ ในวันที่ ๒๔ - ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗
- การประชุมสมัชชาการศึกษาในระดับชาติ ครั้งที่ ๒ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๖๗
- การประชุมสมัชชาการศึกษาในระดับชาติ ครั้งที่ ๓ ภาคใต้ จังหวัดกระบี่ ในวันที่ ๒๕ - ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๗
- การประชุมสมัชชาการศึกษาในระดับชาติ ครั้งที่ ๔ ภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่ ๒๙ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

การประชุมระดับกลไกการมีส่วนร่วม “สมัชชาสภาการศึกษา ระดับภูมิภาค” (Regional Education Assembly) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันผ่านเวทีพัฒนาเครือข่ายและกลไกการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และส่งเสริม สนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในระดับภูมิภาคที่มีคุณภาพ เข้มแข็ง และยั่งยืน พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานของสมัชชาการศึกษาสภาการศึกษาในระดับพื้นที่ และภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับภูมิภาคตามมติของการประชุมสมัชชาการศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๑ และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาในมุมมองฉากทัศน์อนาคต (Scenario) และปรับปรุงประเด็นและมติสมัชชาการศึกษา ระดับภูมิภาค เพื่อเสนอเป็นระเบียบวาระในการประชุมสมัชชาสภาการศึกษา ระดับชาติ (National Education Assembly) ต่อไป

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนสมัชชาการศึกษาจังหวัด สภาการศึกษาจังหวัด หรือ คณะบุคคลที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น ผู้แทนสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้แทน ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาควิชาการ/วิชาชีพ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ผู้แทนนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๓. ผลการมีส่วนร่วม

ที่ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นการยกระดับกลไกการมีส่วนร่วม “สมัชชาสภาการศึกษาระดับภูมิภาค” (Regional Education Assembly) แบ่งออกเป็น ๒ มติ คือ มติที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มติที่ ๒ ระบบนิเวศการเรียนรู้ สามารถสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

มติที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ สรุปผลมติได้ดังนี้

๑. กำหนดเกณฑ์การเทียบโอนหน่วยกิตให้มีความชัดเจน โดยมีหน่วยงานกลาง หรือ เจ้าภาพ ในระดับประเทศ ที่รับผิดชอบในการเทียบโอนหน่วยกิตทั้งการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับ อาชีวศึกษา ด้วยการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์การเทียบโอนและวิธีการแปลงคุณวุฒิ การออกใบรับรองคุณวุฒิตามระดับของการศึกษา

๒. แสวงหาความร่วมมือของหน่วยงานในการเข้ามาทำ Credit Bank โดยสมัชชาในแต่ละ จังหวัดแสวงหา ความร่วมมือ เชื่อมประสานการจัดทำระบบ Credit Bank กับหน่วยงาน สถาบัน องค์กร สถานประกอบการ แต่ละแห่งในพื้นที่และนอกพื้นที่ทั้งในระดับประเทศหรือต่างประเทศ เข้ามาร่วมทำ Credit Bank เช่น วิทยาลัยเกษตร วิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัย บริษัทเอกชน ผู้ประกอบการรายใหญ่และ รายย่อย เป็นต้น

๓. กำหนดเกณฑ์การเลือกสถานประกอบการ ระบุขอบเขต บทบาท หน้าที่ ของสถาน ประกอบการที่เข้าร่วม Credit Bank และเกณฑ์การรับเข้าและการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ที่เหมาะสมกับบริบทของ สถานประกอบการ โดยแยกระดับของขนาดสถานประกอบการให้ชัดเจน ทั้งสถานประกอบการขนาดเล็ก สถานประกอบการขนาดกลาง สถานประกอบการขนาดใหญ่

๔. ประชาสัมพันธ์การจัดทำ Credit Bank การเข้าร่วม Credit Bank และการเรียนด้วยระบบ Credit Bank ด้วยวิธีการและสื่อที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมาย ทั้งหน่วยงานและสถานประกอบการที่ต้องการ เข้าร่วมระบบ Credit Bank ผู้เรียนที่มีความแตกต่างแต่ละช่วงวัยที่ต้องการเข้าเทียบโอนคุณวุฒิ ผู้ปกครองและ ประชาชนที่ต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสาร

๕. ปรับวิธีการแนะนำอาชีพ การแนะนำเรียนต่อและแนะนำอาชีพที่ทันสมัย โดยปรับทั้งระบบตั้งแต่การจัดการ รายวิชาแนะนำ เนื้อหา วิธีการสอนและครูแนะนำ/ผู้สอนรายวิชาแนะนำ ในสถานศึกษาทั้งในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ให้ทันสมัยเหมาะสมกับการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อและการดำรงชีวิต ส่วนตัวและ สังคมในยุคปัจจุบัน

๖. มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูล/ความรู้ หรือช่องทางการเรียนรู้ (Platform) ทั้งในแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์ ที่แนะนำการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมสำหรับผู้เรียนและผู้ปกครอง

๗. สถานศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ควรมีการสอนเรื่องการเงิน การลงทุนขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบรายวิชาที่สอดแทรกลงในหลักสูตรในรายวิชาต่าง ๆ กำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน

๘. สถานศึกษาและผู้สอน ควรพัฒนาวิธีการสอนด้านความฉลาดรู้ทางการเงินและการรู้ดิจิทัลให้มีความสามารถนำไปใช้ ได้จริง สอดคล้องกับสภาพจริงและบริบทสังคม และควรสอนในรูปแบบเน้นการฝึกปฏิบัติจริง สร้างประสบการณ์จริง การเรียนเชิงรุก เช่น การฝึกการลงทุนกับตลาดหุ้น การฝึกการออมเงิน การฝึก การค้าขาย การเรียนรู้ กับ สถานประกอบการโดยตรง การทำโครงการ เป็นต้น

๙. ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านความฉลาดทางการเงินและการรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย

มิติที่ ๒ ระบบนิเวศการเรียนรู้ สรุปลมมติได้ดังนี้

๑. พัฒนาการเรียนรู้และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ แบบดิจิทัล ทั้งการพัฒนาความรู้ ทักษะ การเข้าใช้ การรู้เท่าทัน การใช้งานอย่างปลอดภัย และส่งเสริมการเข้าถึงการเรียนรู้แบบดิจิทัลแก่ประชาชน

๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และบำรุงรักษาให้ใช้ได้จริงอยู่เสมอ โดยมีหน่วยงานหลักและ หน่วยงานในระดับพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบ เช่น สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคมที่เป็นผู้พัฒนา ติดตั้ง และอาจให้หน่วยงานในพื้นที่บำรุงรักษาให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

๓. ยกกระดับพื้นที่สาธารณะเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน มีการพัฒนาเป็น Learning Center ของชุมชนในทุกจังหวัด

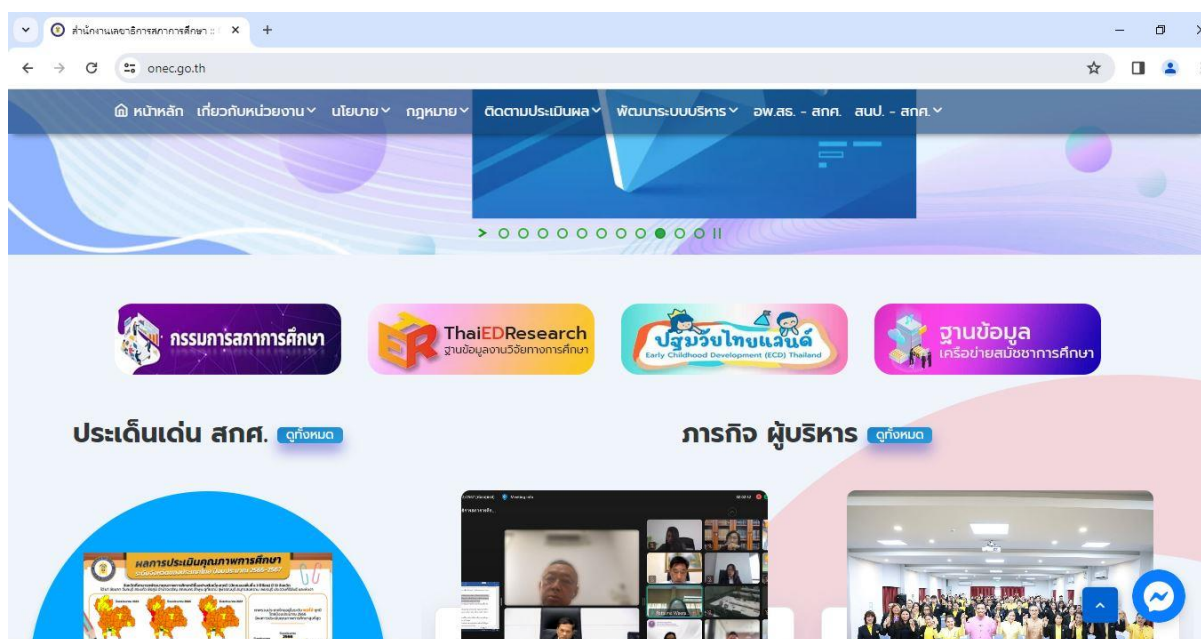

๔. ส่งเสริมให้มีการรวบรวมข้อมูลและการใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ทั้งรูปแบบแหล่งการเรียนรู้จริงเชิงกายภาพ และ แหล่งเรียนรู้ ออนไลน์และโซเชียลมีเดีย ส่งเสริมการเข้าถึงและการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ออนไลน์และโซเชียลมีเดีย ให้เป็นรูปธรรมและทันสมัย ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ในปัจจุบันที่ใช้งานได้แก่ ระบบ MOOC และโซเชียลมีเดีย ที่เข้าใช้งานได้แก่ TikTok, YouTube, Facebook

๕. สนับสนุนให้เกิดการใช้งานและการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ของหน่วยงานในพื้นที่ เช่น บริษัท สถานประกอบการ ชุมชน สมาคม เพื่อให้เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพ และ ด้านวิชาการ และเปิดโอกาสให้บุคคล หรือสถานประกอบการต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือยกระดับ พื้นที่ส่วนบุคคลเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เช่น พื้นที่สวน ไร่ นา ของประชาชนในท้องถิ่น

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

การนำมติเข้าสู่เวทีสมัชชาสภาการศึกษาระดับชาติเวทีสมัชชาสภาการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑ เข้าผ่านลิงค์ <https://sites.google.com/view/participationineducation/> หรือเข้าผ่านเว็บไซต์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา www.onec.go.th หัวข้อ ฐานข้อมูลเครือข่ายสมัชชาการศึกษา

ภาพ Banner ฐานข้อมูลเครือข่ายสมัชชาสภาการศึกษา

➤ ด้านนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการจัดทำรายงานประจำปี “Education in Thailand” in Post Pandemic Era ระหว่างนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำรายงานประจำปี Education in Thailand มาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยมีประเด็นสำคัญในการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำรายงานประจำปีทั้งในเรื่องของข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลสำคัญทางการศึกษา การให้ความเห็นต่อร่างรายงาน โดยการดำเนินการในระยะแรกของการจัดทำรายงานคือ การร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเค้าโครงรายงานประจำปี “Education in Thailand” ฉบับภาษาอังกฤษ

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมประกอบด้วยนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านการศึกษาและงานต่างประเทศ ได้ร่วมกันประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับเค้าโครงการจัดทำรายงานฉบับภาษาอังกฤษ และดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานประจำปี Education in Thailand ฉบับภาษาอังกฤษต่อไป

๓. ผลการมีส่วนร่วม

ผลจากการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อปรับปรุงเค้าโครงรายงานเดิม ซึ่งประกอบด้วย

๑) ข้อมูลระบบการศึกษา การจัดการศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมทางการศึกษา พัฒนาการและสถานการณ์ทางการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาในช่วงหลังการแพร่ระบาดโควิด-๑๙ ฯลฯ

๒) ข้อมูลยุทธศาสตร์ นโยบาย แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษา จุดเน้นในการจัดการศึกษาแผนการศึกษาที่เน้นการให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ของประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ฯลฯ

๓) วิเคราะห์แนวโน้มการศึกษาไทยในอนาคต

๔) ข้อมูลสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องเค้าโครงรายงานเดิมมีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง โดยมีสาระสำคัญที่เห็นควรเพิ่มเติมเพื่อให้เค้าโครงรายงาน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในบทสุดท้ายเกี่ยวกับแนวโน้มการศึกษาไทยในอนาคต น่าจะมีข้อมูลเกี่ยวกับเทรนด์การศึกษาโลก

เช่น Skills Climate Change Chat GPT Generative Ai เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้พูดถึงเรื่องmoralกับการใช้ Generative Ai ด้วย

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปใช้

ที่ประชุมได้พิจารณาว่าควรนำเทรนด์การศึกษาของโลกที่กำลังเป็นที่สนใจ เช่น Skills Climate Change Chat GPT Generative Ai ไปเพิ่มเติมในเค้าโครงรายงาน Education in Thailand ในส่วนเนื้อหาบทสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการศึกษาไทยในอนาคต เพื่อให้เค้าโครงรายงาน Education in Thailand ฉบับภาษาอังกฤษให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

» ด้านนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

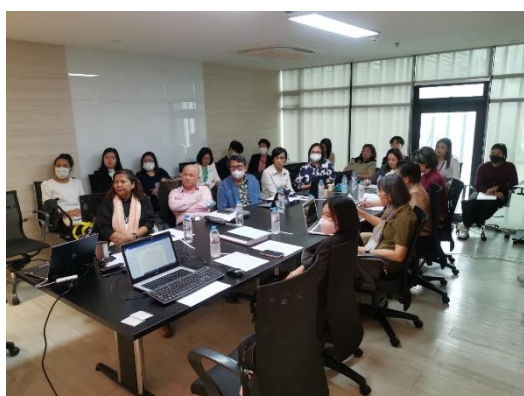
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการด้านนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนเนื้อหาและจัดทำแผนการดำเนินงาน ข้อเสนอเชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการมีส่วนร่วม

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต เพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

มีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กปฐมวัย นักวิชาการ ผู้แทนสื่อมวลชน

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ที่ประชุมอภิปรายเกี่ยวกับ ข้อเสนอเชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต สรุปได้ ดังนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต

โดยให้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต เป็นวาระแห่งชาติ ด้วยมาตรการ “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” “การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต” ในที่นี้ หมายถึง การให้การดูแลสนับสนุน กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อคลี่คลายปัญหาคุณภาพของเด็กปฐมวัยที่ถูกกระทบรุนแรงขึ้น จากภาวะโรคระบาดโควิด ๑๙ การใช้สื่อหน้าจอในเด็กปฐมวัยที่เพิ่มสูงขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และวิกฤตทางสังคม

วิกฤตโรคระบาดโควิด ๑๙ ที่ลุกลามไปทั่วโลก ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรูปแบบออนไลน์ ซึ่งพบว่าไม่สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบกับพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องอยู่บ้านกับเด็ก ไม่สามารถจับมือกับการดูแลลูกหลานตลอด ๒๔ ชั่วโมงได้ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยตกอยู่ในภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning Loss) ซึ่งหากไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้ถดถอยตั้งแต่ช่วงปฐมวัยได้ จะส่งผลกระทบต่อในระยะยาวเมื่อเด็กปฐมวัยเหล่านี้เติบโตขึ้น จาก Learning Loss อาจกลายเป็น Lost Generation

วิกฤตการใช้สื่อหน้าจอในเด็กปฐมวัยที่เพิ่มสูงขึ้น การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด ๑๙ ทำให้เด็กปฐมวัยเข้าถึงสื่อหน้าจอหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ด้วยผู้ปกครองที่ทำงานอยู่กับบ้าน ต้องการให้เด็กอยู่นิ่งงั้นยั้งหน้าจอให้ เพื่อตนจะทำงานได้สะดวก ซึ่งการทำเช่นนี้ กลับส่งผลเสียหลายร้ายแรงต่อสมองและพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก โดยมีรายงานว่า เด็กและเยาวชนไทยติดสื่อหน้าจอถึง สัปดาห์ละ ๓๕ ชั่วโมง ซึ่งมากกว่าสถิติโลกที่ไม่ควรเกินสัปดาห์ละ ๑๖ ชั่วโมง (สถาบันจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, ๒๕๖๓) นอกจากนี้ ยังพบเด็กที่อายุต่ำกว่า ๒ ขวบ ติดหน้าจอกันอย่างมาก ส่งผลให้พัฒนาการเด็กลดลงทั้งด้านร่างกาย ที่ไม่เคลื่อนไหว นั่งนิ่งอยู่กับที่ เกิดปัญหาสายตา สมาธิสั้น พัฒนาการทางภาษาช้า พูดไม่เป็นภาษา อุดหนุนรอยยิ้มไม่เป็น และมีพฤติกรรมคล้ายออทิสติกเทียม เป็นต้น

วิกฤตความเหลื่อมล้ำ ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสำหรับเด็กปฐมวัยสูงขึ้น ในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของเด็กอายุ ๓ - ๕ ปีลดลงต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖๗, ๗๖.๓๒, และ ๗๕.๗๖ ตามลำดับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๕) นอกจากนี้รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปี ๒๕๖๕ โดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาพบว่า สถานการณ์นักเรียนยากจนพิเศษ ตั้งแต่ระดับอนุบาล-ม.๓ ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปีโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า มีเด็กและเยาวชนอายุ ๓-๑๔ ปี จำนวนกว่า ๒.๕ ล้านคนอยู่ใต้เส้นความยากจน โดยมีรายได้ไม่ถึง ๒,๗๖๒ บาท ต่อคนต่อเดือน

นอกจากนี้ ยังมีความเหลื่อมล้ำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในเขตเมือง กับเขตชนบทที่มักจะดูแลเพียงให้กินอยู่ หลับนอน ขาดการส่งเสริมพัฒนาการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ครูไม่เข้าใจธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยการเล่นและการลงมือทำกิจกรรมที่หลากหลาย แต่กลับกดดันให้เด็กนั่งเรียนเขียนอ่านเหมือนเด็กประถม อีกทั้งโรงเรียนประถมบางแห่งยังมีวิธีการคัดเลือกรับเด็กเข้าเรียนในระดับชั้น ป.๑ ด้วยการสอบเข้า ซึ่งเสริมกระแสค่านิยมเร่งเรียนเขียนอ่านเพื่อเตรียมสอบเข้า ซึ่งผิดหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง ทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ไม่รักการเรียน ไม่อยากไปโรงเรียน ซึ่งจะฝังใจไปจนโต

วิกฤตทางสังคม ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว พ่อแม่วัยใสที่ยังไม่พร้อมต่อการเลี้ยงดูลูก กับครอบครัวข้ามรุ่น ที่มีปู่ ย่า ตา ยาย อยู่กับหลานตามลำพัง มีมากขึ้น เด็กที่ได้อยู่กับพ่อแม่มีเพียงร้อยละ ๔๗ ซึ่งครอบครัวเหล่านี้ ไม่เพียงแต่อยู่ในภาวะเปราะบางทางเศรษฐกิจ ที่รายได้เพื่อการยังชีพไม่เพียงพอเท่านั้น หากพวกเขายังมีความเปราะบางทางสังคมที่อยากจะรับภารกิจและบทบาทในการดูแลพัฒนา หรือคุ้มครองเด็ก ได้อย่างมีคุณภาพ ด้วยข้อมูลจากกรมกิจการเด็กและเยาวชน (๒๕๖๔) พบว่า มีแม่เลี้ยงเดี่ยวที่รับเงินสวัสดิการทั่วประเทศ จำนวน ๕๒,๑๑๘ ราย เป็นกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๖,๔๓๒ ราย

นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการเลี้ยงดูลูก หรือมีวิธีการเลี้ยงลูกที่ผิด ซึ่งไม่เกี่ยวกับความพร้อมของครอบครัวหรือฐานะ เช่น กรณีเยาวชนกราดยิงในห้างสยามพารากอน ซึ่งเป็นผลจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่เลี้ยงลูกด้วยวัตถุ เน้นความสะดวกสบาย มีความคาดหวังและกดดันด้านการเรียนสูง จนลูกขาดทักษะทางสังคม ขาดตัวตนและขาดทักษะชีวิต

ผลกระทบจากวิกฤตทั้ง ๔ ด้าน ทำให้ปฐมวัยซึ่งเป็นวัยรากฐานของชีวิต ไม่ได้รับการดูแล พัฒนา ด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามศักยภาพ และความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน ส่งผลให้คุณภาพของเด็กปฐมวัยซึ่งมีรายงานว่าพัฒนาการล่าช้าร้อยละ ๒๕-๓๐ ต่อเนื่องมากกว่า ๑๕ ปีแล้วนั้น มีแนวโน้มที่จะยิ่งลดลงไปอีก ซึ่งหากไม่ได้รับการส่งเสริมแก้ไขอย่างทันการณ์ จะส่งผลต่อเนื่องถึงคุณภาพของเด็กในวัยเรียน และวัยรุ่นต่อไป ดังรายงานวิจัยจากทั่วโลกที่ชี้ชัดแล้วว่า “พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ในวัยรุ่น ล้วนมีรากมาจากช่วงปฐมวัยทั้งสิ้น” (U.S. National Institute on Drug Abuse, Principles of Substance Abuse Prevention for Early Childhood)

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีกำหนดให้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต เป็นวาระแห่งชาติ ด้วยมาตรการ “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” รวมถึงจัดทำแผนการดำเนินงานเชิงรุกในการขับเคลื่อนและพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายใต้สถานการณ์ และปัญหาดังกล่าว

๓ เร่ง

๑) เร่งให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก ชุมชน และสังคม ให้ครอบคลุมทั่วถึง ผ่านทุกช่องทางที่เป็นไปได้ ภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ต้องถือเป็นภารกิจในการมุ่งเน้นให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการเจริญเติบโตทุกด้านของเด็กปฐมวัย รวมถึงการเพิ่มการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (Capacity Building) แก่ครูและผู้ดูแลเด็ก ได้มีโอกาสเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนเจตคติ ความรู้และทักษะ ให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต สามารถสร้างความสุขในการเรียนรู้ และเสริมพัฒนาการสมวัยแก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจับมือร่วมกับผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและอสม

ควรส่งเสริมให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง เช่น โรงเรียนพ่อแม่ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) หรือสถานพยาบาลต่าง ๆ เพื่อให้พ่อแม่มีความรู้ที่ถูกต้องรอบด้าน ตั้งแต่ตั้งครรภ์ จนถึงการดูแลลูกในช่วงวัยต่าง ๆ

๒) เร่งจัดสวัสดิการเด็กเล็กถ้วนหน้า อันรวมถึงทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการเติบโตอย่างอยู่ดีมีสุขของเด็กปฐมวัย เช่น การขยายเงินอุดหนุนเด็กเล็กถ้วนหน้าเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัวรวมทั้งเพิ่มของเล่น เพิ่มหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยให้เพียงพอ ในครอบครัวต้องมีหนังสือไม่น้อยกว่า ๓ เล่มเพิ่มของเล่นและหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน เพิ่มพื้นที่เล่น พื้นที่สีเขียว พื้นที่สำหรับครอบครัวในชุมชน เพื่อให้เป็นพื้นที่ความสุข เป็นพื้นที่ในการเพิ่มสัมพันธภาพครอบครัวและชุมชน

๓) เร่งเสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และกลไกระดับพื้นที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ โรงพยาบาลอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียนอนุบาลทุกสังกัด ซึ่งเป็นระบบนิเวศใกล้ตัวเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถดูแล จัดการสภาพแวดล้อม สวัสดิการในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผ่านการเสริมสร้างพลังครอบครัว และการพัฒนาเครือข่ายชุมชน เป็นต้น

๓ ลิด

๑) ลดการใช้หน้าจอในเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง งดใช้ก่อนวัย ๒ ขวบ รมรณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่า การยื่นโทรศัพท์มือถือหรือหน้าจอแก่เด็กปฐมวัยเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ทำลายพัฒนาการของเด็กทุกด้าน โดยเฉพาะส่งผลเสียร้ายแรงต่อการทำงานของสมองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้น จะต้องเน้นการห้ามให้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือหน้าจอแก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า ๒ ปี โดยเด็ดขาด และเด็กปฐมวัยอายุ ๓ ปีขึ้นไป ให้เล่นได้ อย่างมีเงื่อนไข เช่น อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครอง และจำกัดเวลาเล่นไม่เกินครึ่งชั่วโมงต่อวัน

๒) ลดความเครียด คืบความสุขแก่เด็กปฐมวัย รมรณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่า หากเด็กปฐมวัยไม่มีความสุข ยากที่จะมีพัฒนาการเติบโตที่สมวัย จึงต้องมุ่งเน้นการลดความเครียดและคืบความสุขแก่เด็กปฐมวัย เพื่อสร้างรากฐานของการพัฒนาในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง จะต้องไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน หรือรีบเร่งยึดเยียดให้ความรู้ แต่เน้นให้เด็กปฐมวัยมีความสุข สนุก อยากมาเรียน ได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย หรือเล่นสนุกกับเพื่อนให้มากพอ เมื่อเด็กปฐมวัยมีความสุข ก็พร้อมที่จะเรียนรู้ต่อไป

๓) ลดการใช้ความรุนแรงกับเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เลิกการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรงและการใช้คำพูดในเชิงลบ รมรณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่า การใช้ความรุนแรงไม่ว่าจะปรับพฤติกรรมใด ๆ ของเด็กปฐมวัยได้ มีแต่จะสร้างปัญหาในจิตใจของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และกระทบต่อไปถึงพัฒนาการทุกด้าน จะต้องฝึกฝนการใช้วินัยเชิงบวก เพื่อปรับพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยให้ได้ผล และเพื่อให้พัฒนาการโดยเฉพาะด้านจิตใจไม่กระทบกระเทือนเสียหาย

๓ เพิ่ม

๑) เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ผ่านการเล่นหลากหลาย ดนตรี กีฬา การออกกำลังกาย งานบ้าน งานครัว งานสวน ครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของเด็กปฐมวัยในทุกมิติ โดยเฉพาะเพิ่มกิจกรรมทางกาย เช่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่นกลางแจ้ง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ให้เด็กหัดทำงานบ้าน งานครัว งานสวน และ การทำกิจวัตรประจำวัน เพิ่มการเล่นที่หลากหลาย เล่นอิสระที่เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ เล่นกับเพื่อน เพื่อสร้างทักษะทางสังคม และเล่นในธรรมชาติ ตามความพร้อมและความถนัดของเด็ก ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย อบอุ่น และมีความสุข

๒) เพิ่มการเล่าหรืออ่านนิทานกับเด็กสม่ำเสมอ เพิ่มการอ่านนิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ทักษะสมอง จินตนาการและเพิ่มความสุข อย่างสม่ำเสมอ ให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับเด็ก และเป็นการเพิ่มพัฒนาการทางภาษาและการคิดจินตนาการแก่เด็ก เกิดความรักที่จะอ่านก่อนที่จะอ่านออก และจะเป็นฐานของการอ่านออกเขียนได้ที่มีคุณภาพในช่วงวัยต่อไป

๓) เพิ่มความรัก ความใส่ใจ และ เวลาคุณภาพของครอบครัว ส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองใช้เวลาอยู่กับลูกอย่างมีคุณภาพ มีความรู้และทักษะที่จะ “เล่นเป็น กอดเป็น คุ้ยเป็น ฟังเป็น เล่าเป็น” โดยรัฐ ท้องถิ่น ชุมชน ร่วมกันจัดระบบและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการใช้เวลาคุณภาพของครอบครัว เช่น การเพิ่มพื้นที่สาธารณะที่ครอบครัวใช้เวลาร่วมกันได้โดยไม่ค่าใช้จ่าย ระบบยืมคืนหนังสือนิทานในชุมชน เป็นต้น

ให้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต เป็นวาระแห่งชาติด้วย มาตรการ “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” “แนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์”

แนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนและการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความรับรู้ในวงกว้างข้อเสนอ เชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต เป็นวาระแห่งชาติด้วย มาตรการ “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะสำนักงาน เลขาธิการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้เป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการนโยบาย การพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการเสนอข้อเชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในสภาวะวิกฤต เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีมอบหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบายฯ ดังกล่าวร่วมกัน อย่างน้อย ๔ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข

รวมทั้ง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะดำเนินการประสานการจัดทำแผนการ ขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” ภายใต้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยใน สภาวะวิกฤต เป็นวาระแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และเสนองบประมาณ เพื่อการขับเคลื่อนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง ใช้เว็บไซต์ “ปฐมวัยไทยแลนด์” เป็นสื่อกลางในการรวบรวม เนื้อหาและสื่อหลากหลายประเภท เกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต เช่น คู่มือ การเลี้ยงลูก ตารางกิจกรรมที่ควรเล่นกับลูก หรือนิทานเพื่อการเผยแพร่สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฯลฯ ให้เป็นแหล่งค้นคว้าของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เร่งส่งเสริมศักยภาพของหน่วยงานในกำกับ ชุมชน และ กลไกระดับพื้นที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด คณะกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ โรงพยาบาลอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียนอนุบาลทุกสังกัด ซึ่งเป็นระบบนิเวศ ใกล้ตัวเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถดูแล จัดการสภาพแวดล้อม สวัสดิการในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผ่านการเสริมสร้างพลังครอบครัว และการพัฒนาเครือข่ายชุมชน เป็นต้น

๓. ภาคีเครือข่าย และภาคเอกชน คณะอนุกรรมการด้านสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย จะดำเนินการจัดทำแผนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก และเสนองบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผน เพื่อร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหลากหลาย ในการรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ ตระหนัก และ นำไปสู่เกิดการเปลี่ยนแปลง Mind Set ของผู้คนในสังคม ในการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างถูกวิธี โดยผ่าน Main campaign “เพิ่มเวลาคุณภาพ เล่นเป็น กอดเป็น เล่าเป็น” และ Second campaign “งดจอก่อนสองขวบ ร่วมสร้างวินัย ไม่ใช่ความรุนแรง” ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Line, Facebook, Instagram, TikTok, YouTube รวมถึง CSR International platform เป็นต้น

นอกจากนี้ จะขอความร่วมมือไปยังบุคคลที่มีชื่อเสียง ที่ได้รับการยอมรับเชื่อถือ หรือที่มีลูก อยู่ในช่วงปฐมวัย เพื่อให้เป็นผู้แทนในการสื่อสารความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูลูกอย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสาธารณชน รวมทั้ง คณะอนุกรรมการด้านสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจใช้ ช่องทางของคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส กองทุนสื่อปลอดภัย

และสร้างสรรค์ สสส. ในการขอความร่วมมือไปยังผู้จัดละคร ผู้กำกับ ดารานักแสดง เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อเสนอนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤตต่อไป

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะดำเนินการรวบรวมสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะจากการประชุมและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณาเป็นวาระแห่งชาติ

➤ ด้านกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๑. การประชุมหรือ “การพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงการศึกษาในระบบกับการศึกษานอกระบบด้วยการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดการประชุมหรือ “การพัฒนาหลักสูตรเชื่อมโยงการศึกษาในระบบกับการศึกษานอกระบบด้วยการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ” ณ จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือแนวทางการพัฒนากำลังคนและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของจังหวัดนครสวรรค์ ทั้งหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในระบบและนอกระบบ และหลักสูตรฝึกอบรม รวมถึงการรับฟังผลการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพร้อมการเชื่อมโยงกับหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และเชื่อมโยงกับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ให้สอดคล้องกับการพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และหารือความร่วมมือในการทดลองการพัฒนา พร้อมทั้งเชื่อมโยงหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียน เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและได้รับการขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมหรือฯ ประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับจังหวัดนครสวรรค์ องค์กรบริการส่วนจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ เรือนจำกลางนครสวรรค์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนสอนตัดเสื้อเก่งวิทยา โรงเรียนกิตติเทคโนโลยีสารสนเทศ ประธานกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนนอกระบบจังหวัดนครสวรรค์และประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดนครสวรรค์

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลจากการมีส่วนร่วม ผู้เข้าร่วมการประชุมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยที่ประชุมเน้นบทบาทของสถานศึกษาในการแนะแนวสาขาวิชาที่เปิดสอนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และมีโอกาสได้เลือกเรียน อีกทั้งยังได้รู้แนวทางการประกอบอาชีพและการมีรายได้เมื่อสำเร็จการศึกษา รวมถึงการจัดทำแผนการดำเนินงาน (Action Plan) ของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังจังหวัดอื่นทั่วประเทศ

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะได้หารือความร่วมมือกับจังหวัดนครสวรรค์ และสถานศึกษาทุกสังกัดในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อสร้างให้มีความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนากำลังคนของจังหวัดให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้กับจังหวัดอื่น ๆ ได้

๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ของโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ของโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจัดการประชุม ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร และการประชุม ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ - ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เพื่อวิพากษ์ (ร่าง) หลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมทั้ง ๔ สาขาวิชา ได้แก่ (๑) ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ (๒) ช่างซ่อมรถยนต์ และช่างซ่อมเครื่องจักรกลทางการเกษตร (๓) ช่างเชื่อม และ (๔) ช่างไฟฟ้าของโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๑. ประเด็นหรือเรื่องการมีส่วนร่วม

การจัดทำ (ร่าง) หลักสูตรช่างอุตสาหกรรม ๔ สาขาวิชา ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ/มาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

ข้อมูลผู้มีส่วนร่วมประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๒๔ ยะลา วิทยาลัยเทคนิคยะลา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา บุคลากรโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

โรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดทำ (ร่าง) หลักสูตรตามแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและดำเนินการปรับ (ร่าง) หลักสูตรในส่วนของหมวดวิชาพื้นฐาน และหมวดวิชาชีพเฉพาะให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และพร้อมใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการปฏิบัติได้ตามความต้องการของสถานประกอบการ

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

โรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ/มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ ใน ๔ สาขาวิชา โดยนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา ๒๕๖๗ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของพื้นที่ อีกทั้งยังตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศในการผลิตช่างเชื่อม และช่างสีรถยนต์ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ

๓. การประชุมหารือเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการจัดทำ (ร่าง) แนวทางการเชื่อมโยงหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

- วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดการประชุมหารือเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบ (ร่าง) แนวทางการเชื่อมโยงหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ณ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การประชุมหารือเพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ๔ ปี และเทียบโอนสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การเชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพ การรับรองสมรรถนะ ความท้าทายและปัจจัยความสำเร็จ

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๕ บุคลากรวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และบุคลากรวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๕ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามจัดทำหลักสูตรระดับปริญญาตรี (เทคโนโลยีบัณฑิต) ๒ หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการพิมพ์และสาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล สำหรับวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาครนำเสนอ ๒ หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ และสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีการนำมาตราฐานอาชีพและมาตรฐานสากลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี (เทคโนโลยีบัณฑิต) ให้เป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เพื่อเตรียมใช้ในการจัดการเรียนการสอนในปี ๒๕๖๗

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

ผลจากการประชุมสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะนำข้อมูลและข้อคิดเห็นที่ได้จากการหารือไปจัดทำข้อมูลและถอดบทเรียนเพื่อจัดทำแนวทางการเชื่อมโยงหลักสูตรระดับปริญญาตรีกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติต่อไป

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดการประชุมหารือเพื่อจัดทำข้อมูลประกอบ (ร่าง) แนวทางการเชื่อมโยงหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ณ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การประชุมหารือเพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ๔ ปี และเทียบโอนสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การเชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพ การรับรองสมรรถนะ ความท้าทายและปัจจัยความสำเร็จ

๒ ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ คณบดีและคณาจารย์ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจัดการเรียนการสอนลักษณะโมดูลการเรียนรู้และสหกิจศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้และสมรรถนะตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยเชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพกับรายวิชาในหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง รวมถึงการเทียบโอนรายวิชาให้กับผู้เรียน

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

ผลจากการประชุมสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะนำข้อมูลและข้อคิดเห็นที่ได้จากการหารือไปจัดทำข้อมูลและถอดบทเรียนเพื่อจัดทำแนวทางการเชื่อมโยงหลักสูตรระดับปริญญาตรี กับการอบคณวุฒิแห่งชาติต่อไป

๔. การประชุมหารือแนวทางการเชื่อมโยงกรอบคณวุฒิแห่งชาติ (NQF) กับการจัดการระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดการประชุมหารือแนวทางการเชื่อมโยงกรอบคณวุฒิแห่งชาติ กับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗

๑. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การประชุมเพื่อหารือแนวทางการเชื่อมโยงกรอบคณวุฒิแห่งชาติกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๒. ข้อมูลผู้มีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

๓. ผลจากการมีส่วนร่วม

จากการประชุมหารือฯ ดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติกับระดับอุดมศึกษา ดังนี้

๑. การจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาให้คำนึงผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome Based Education: OBE) และบริบทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนระยะเวลาในการเรียนที่ยืดหยุ่นเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต (Life Long Learning) ที่คำนึงผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome Based Education: OBE) และบริบทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนระยะเวลาในการเรียนที่ยืดหยุ่นเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต (Life Long Learning)

๒. การเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติกับหลักสูตรระดับอุดมศึกษาควรคำนึงถึงเจตนารมณ์ เป้าหมาย พร้อมทั้งคัดเลือกสถาบันการศึกษาที่มีความสนใจในการเชื่อมโยงการศึกษากับการทำงาน ซึ่งอาจจะเชื่อมโยงกับอาชีพ New S-curve เช่น EV หรือ IT หรืออาจศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่จัดทำหลักสูตรสหกิจศึกษา (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) ซึ่งมีสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน โดยมีการนำมาตราฐานอาชีพในกระบวนการทำงานและการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ

๓. การพัฒนาหลักสูตรในระดับขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในระบบ ต้องพิจารณากลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนแต่ละประเภทที่มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพสร้างโอกาสในการทำงานให้กับผู้เรียน ซึ่งบางโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศเฉพาะด้านอาจไม่ต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ

๔. กระบวนการขึ้นทะเบียนและรับรองหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา อาจต้องทบทวนเกณฑ์และขั้นตอนในส่วนของผู้มีอำนาจในการยื่นขอรับการรับรองและขึ้นทะเบียนโดยอาจให้เป็นอำนาจของสถานศึกษาโดยตรง

๕. การติดตามการมีงานทำของนักศึกษา/ประชาชนที่สำเร็จการศึกษา/ฝึกอบรมจากหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

๑. การวางแผนการขับเคลื่อนงานการพัฒนาหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา

๒. การเลือกกลุ่มเป้าหมายระดับอุดมศึกษาที่มีความพร้อมและได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยหลักสูตรมีความเชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ เพื่อแสดงให้เห็นภาพการเชื่อมโยงอย่างชัดเจน

กลุ่มงานจริยธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุขุขทัย แขวงดุสิต เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๐๑
อีเมลล์ : ethics.oec@gmail.com

